Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси
Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1991 йил 21 август
ЧОРШАНБА
№ 161 (5.204).
БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ◆ Ҳафтада беш марта чоп этилади

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг Қорақалпоғистон, вилоятлар ва Тошкент шаҳар раҳбарлари иштирокидаги қўшма мажлисининг

БАЁНОТИ

1991 йил 19 август куни СССР вице-президенти Г. Янаевнинг Михаил Сергеевич Горбачев саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли СССР Президенти вазифаларини ижро этиш имконияти йўқлиги муносабати билан СССР Президенти вазифаларини бажаришга киришгани тўғрисидаги фармони қабул қилинди. Совет раҳбариятининг мамлакат айрим ҳудудларида фавқулодда ҳолат жорий этиш ва СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети тузилганлиги тўғрисидаги баёноти ҳам қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раёсати, Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар раҳбарлари иштирокида Ўзбекистон халқига мурожаат этиб, қуйидагиларни баён қилади:

1. Бугун мамлакатда ниҳоятда зиддиятли аҳвол юзага келди, Республикалараро қарор топган алоқалар бузилди, нарх-наво ошиб кетди, аҳолининг турмуш даражаси пасаймоқда, халқни озиқ-овқат ва истеъмол моллари билан таъминлаш кундан-кунга ёмонлашмоқда, миллатлараро ва ижтимоий танглик, жиноятчилик кучаймоқда, фуқароларнинг хавфсизлиги ва осойишталиги етарли даражада таъминланмаяпти. Мамлакатдаги тоқат қилиб бўлмайдиган бундай аҳвол узоқ вақтдан бери давом этмоқда ва ҳал қилиниши зарур.

Бундай вазиятда ижтимоий-сиёсий барқарорликни сақлаш ва мустаҳкамлаш, барча соғлом сиёсий ва ижтимоий кучларни жипслаштириш, ишлаб чиқаришни бошқаришнинг барча соҳаларида, умуман халқ хўжалигида қаттиқ интизом ва тартиб ўрнатиш бирдан-бир тўғри йўл ҳисобланади.

2. Бундай мураккаб даврда одамларнинг осойишталигини бузишни, тартибсизлик, низолар келтириб чиқаришни, бир гуруҳни иккинчи гуруҳга қарши қўйишни, ҳокимият идораларига ишончсизлик уруғи сочишни, аҳоли ўртасида шубҳа, қўрқув, саросима туғдиришни хоҳлаётган ва шунга интилаётган бузғунчи унсурлар бор. Ана шу кучларнинг ҳаммасига қонунга мувофиқ қатъиян зарба бериш, келиб чиқиши мумкин бўлган иғвогарона ҳаракатларнинг олдини олиш, вазминлик ва осойишталикни сақлаш, ҳушёр бўлиш ва ақл-идрок билан иш юритиш зарурдир.

3. Аҳолини озиқ-овқат, истеъмол моллари ва кундалик эҳтиёж ашёлари билан узлуксиз таъминлаш учун барча имкони бўлган ишларни қилиш, ҳар қандай резервларни қидириб топиш — кечиктирмай ҳал этишни талаб қилаётган биринчи даражали аҳамиятга молик масаладир. Жойлардаги идоралар, умуман Совет ҳокимияти барча раҳбарларининг қобилияти, уларнинг инсон тўғрисида, ҳар бир оила, умуман жамиятимиз тўғрисида сўзда эмас, амалда ғамхўрлик кўрсатишга қодирлиги мана шунда намоён бўлади ва шу билан ўлчанади.

4. Чайқовчиликка, молларни яшириб қўйишга, халқ ҳисобидан бойлик орттириш учун интилишга қарши курашиш шаклларини тубдан ўзгартириш талаб этилади. Одамларнинг осойишталиги ва фаровонлигини таъминлаш, уларнинг конституциявий ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини ҳимоя қилиш — ҳуқуқни муҳофаза этиш идораларининг, советларнинг ва партия комитетларининг, республикамиздаги барча соғлом кучларнинг асосий вазифасидир.

5. Биз турли ижтимоий ва сиёсий гуруҳлар ўртасидаги келишмовчиликларни ҳал этиш учун тинч вақтда куч, аввало ҳарбий куч ишлатилишига қаршимиз. Шаҳарлар, қишлоқлар, овуллар ва қўрғонларда истиқомат қилувчи кишиларнинг осойишталиги биз учун ҳамма нарсадан афзал ва биз бу йўлда ҳамма ишларни қилишга тайёрмиз. Ижтимоий тотувликка, интизомга, барқарорликка даъватимизни республикамиз аҳолисининг барча табақалари тушуниб кутиб олишларига аминмиз.

6. Кенг доирадаги ижтимоий кучлар иштирокида ишлаб чиқилган, республика Олий Кенгаши маъқуллаган ва изчил амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий сиёсатимиз ўзгармасдир. Ҳамма жойда ва ҳамма нарсада, турмушимизнинг барча жабҳаларида қаттиқ интизом ва тартибни сақлаган ҳолда, ўзбек халқининг фаровонлигини, Ўзбекистон ҳудудида яшаётган барча кишиларнинг эсон-омонлигини таъминлаш, миллатлараро ва ижтимоий тотувликни сақлаб қолиш — биз юритаётган сиёсатнинг олий мақсадидир. Республикамиз Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг сессияларида қабул қилинган республика давлат мустақиллиги тўғрисидаги декларация қоидаларини, иқтисодий турмушда ислоҳотларни янада ривожлантириш, мулкчиликнинг барча шаклларига тенг ҳуқуқ бериш йўлини, корхоналар ва хўжаликлар мустақиллигини кучайтириш, тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш республикамизнинг ташқи иқтисодий алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш йўлини бундан буён ҳам оғишмай ва изчил амалга ошираверади.

7. Нормал ижтимоий-сиёсий аҳволни қўллаб-қувватлашга, турмуш таъминотининг барча соҳаларида тинимсиз фаолият кўрсатилишига, республика аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда кундалик зарур моллар билан барқарор таъминлашга тааллуқли тадбирларнинг бутун мажмуи амалга оширилишини назорат этиш зиммасига юклатиладиган ижроия ҳокимият ва бошқарув идораларининг ишини мувофиқлаштириб турадиган республика комиссиясини тузиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

8. Ўзбекистон ССР давлат матбуот комитети ва Ўзбекистон ССР давлат телекўрсатув ва радиоэшиттириш комитети оммавий ахборот воситалари ишини «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига қатъий риоя этган ҳолда таъминласинлар.

9. Вазмин бўлиш ва осойишталикни сақлаш, турли миш-мишлар ва иғвогарликларга учмаслик, эҳтиросларнинг авж олишига йўл қўймаслик, кишиларнинг тинч яшаши, ишлаши ва ўқиши учун барча шароитларни яратиш — республикамиз ҳар бир фуқаросининг ҳозирги вазиятдаги олий бурчидир.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Қорақалпоғистон, вилоятлар ва Тошкент шаҳар раҳбарлари билан биргаликда республикамиз ва халқимиз, эътиқодидан ва қайси миллатга мансублигидан қатъий назар жуда оғир кунларга дош берган барча кишилар бу синовдан ҳам муваффақиятли ўтадилар, ҳозирги вазиятдан шараф билан чиқадилар, деб ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РАЁСАТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ

ОСОЙИШТАЛИКНИ САҚЛАЙЛИК, ТАРТИБНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

19 август куни Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов Тошкент шаҳри фаоллари билан учрашди. Учрашувда мамлакатда юзага келган вазият кўриб чиқилди. Республика Президенти ҳозирги мураккаб вазият ҳақида ахборот берди. У совет жамиятини демократик руҳда қайта тиклашга умид туғдирган қайта қуриш ҳозир боши берк кўчага кириб қолганини таъкидлади. Бунинг сабаби қайта қуришнинг аниқ-равшан концепцияси бўлмаганлигида, уни рўёбга чиқаришнинг стратегияси ишлаб чиқилмаганлигидадир. Ўзбек халқининг: «Янги уй қурмай туриб, эскисини бузма» деган доно мақоли бор, деди Ислом Абдуғаниевич. Бизда эса аксинча бўлди — эскисини бузиб ташладик, аммо янгисини қуришга улгурмадик. Мана сизга аянчли натижа — ёмонроқ яшай бошладик.

И. А. Каримов айрим жойларда фавқулодда ҳолат жорий этилиши маълум эканини таъкидлади. Бизнинг республикамизда эса уни жорий этишга ҳожат йўқ. Ўзбекистонда барқарор вазият юзага келди, бир маромдаги меҳнат таъминланди. Бу аҳоли турмуш даражасини ошириш, уни ижтимоий ҳимоя қилиш йўлидаги аниқ мақсадни кўзловчи сиёсатнинг натижасидир. Ўзбекистон ССР Президентининг бир қанча фармонлари, республика раҳбариятининг бошқа тадбирлари ана шунга қаратилган. Бу ўринда интизом ва тартибни мустаҳкамлаш йўли билан демократик ўзгартишлар қилинганлиги муҳим аҳамиятга эга бўлди. Тартиб ва интизом бўлмаса, ҳеч қандай демократия одамларга, халққа ҳеч бир яхшилик келтирмайди. Мамлакатимизда кейинги йилларда рўй берган воқеалар ҳам бундан далолат бермоқда. Айни вақтда сиёсий шахсиятпарастлик, ҳокимиятга интилиш кўпинча демократия, ошкоралик билан ниқобланмоқда.

Шундан сўнг Ўзбекистон ССР Президенти янги Иттифоқ шартномасига тўхталди. Айни вақтда у Ново-Огаревода ишлаб чиқилган шартнома нусхасининг тарафдори бўлиб қолишини таъкидлади, чунки у яхшилаб пишиқтирилган, пухта ўйлаб тузилган ҳужжат бўлиб барча томонларнинг манфаатларини акс эттиради.

Учрашувда Ўзбекистон ССР вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг раиси, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи котиби А. И. Фозилбеков қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

СССРДА ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ

БАЁНОТИ

СССРнинг айрим жойларида фавқулодда ҳолат амал қила бошлаган биринчи куннинг ўзидаёқ одамлар бироз енгил нафас олганликлари маълум бўлди. Ҳеч қаерда тартиб бирон-бир тарзда жиддий бузилгани қайд этилмади. СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетига фуқаролардан тушаётган кўпдан-кўп хатларда мамлакатни жуда оғир тангликдан чиқариб олиш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар қўллаб-қувватланмоқда. Чет эллардан мамлакатимиздаги воқеалар хусусида олинган дастлабки фикр-мулоҳазаларда ҳам муайян тарзда тушуниш борлиги сезилиб турибди, чунки ажнабий давлатларни жуда ташвишга солаётган бундан бошқача тарзда ривожланишнинг хаёл қилинган режаларидан энг ёмони ядро қуролига эга бўлган мамлакатимизда тартибсизлик ва бошбошдоқликка олиб борган бўлур эди. Фавқулодда ҳолат жорий этилиши муносабати билан жамиятимиз ичида ҳам, чет элларда ҳам ишончсизлик ва хавфсираш билдирилаётгани ўз-ўзидан равшан. Ҳа, бунинг учун асос бор: чунки кейинги йилларда, афсуски, давлатимиздаги амалий ишлар жуда кўпинча эълон қилинган мақсадларга асло мос келмас эди. Халқнинг умидлари неча марталаб алданди. Бу сафар биз совет раҳбариятининг фаолияти ишонч қозониши учун ҳамма ишни қиламиз.

Ватанимизнинг кўпчилик иттифоқдош ва мухтор республикаларида вазиятнинг бевосита қалтислиги мулоҳазалари билан кўрилган чора-тадбирлар қўллаб-қувватланмоқда. СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети халқларнинг конституциявий суверен ҳуқуқларига асло қасд қилмоқчи эмаслигини улар тушунмоқдалар.

Умуммиллий тотувликни талаб қиладиган мана шу нозик пайтда шу йилнинг 19 август куни эрталаб РСФСР раҳбарлари Б. Ельцин, И. Силаев ва Р. Хасбулатовлар имзолаган мурожаатнома орага ихтилоф солувчи оҳангда янгради. Бу мурожаатнома мухолифчилик руҳида ёзилган. Унда ғайриқонуний хатти-ҳаракатларга бевосита гижгижлаш ҳам бор, бу нарса фавқулодда ҳолат тартиби ҳақидаги қонунда белгиланганига зиддир.

СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети сабр-тоқат кўрсатиб ва амалий ҳамкорликка интилиб, бу сафар масъулиятсизларча, нооқилона қўйилган қадамларга қарши огоҳлантириш билан чекланиш мумкин, деб ҳисоблайди. Бу сафар ҳам Россия раҳбариятида шахсиятпарастлик устунлик қилди. Ҳолбуки халқ сиёсатга россияликларнинг туб манфаатларига мос келадиган тузатишлар киритилишини умид қилмоқда.

ССР Иттифоқининг бутун ҳудудида шу бугундан эътиборан ва келгусида ҳам СССР Конституциясининг ва СССР қонунларининг устиворлиги принципи тикланишини яна бир таъкидлаб ўтмоқчимиз. Бизнинг тажрибамиз ҳамманинг жонига теккан қуруқ ваъдалардан фарқ қилиб, қабул этилган қарорларни сўзсиз амалга ошириш билан мустаҳкамланади, деб ишонтирамиз.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК ЖУМҲУРИЯТИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ, ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ КОТИБИ И. А. КАРИМОВНИНГ РЕСПУБЛИКА АҲОЛИСИГА

МУРОЖААТИ

Азиз дўстлар!
Ўртоқлар!

СССР вице-президенти ўртоқ Г. И. Янаевнинг фармони, совет раҳбариятининг баёноти ва СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг совет халқига мурожаати ва қарорлари муносабати билан жумҳуриятимизда истиқомат қилувчи ҳамма фуқароларни, катта-кичик барча ҳамюртларимизни шу мураккаб вазиятда ақл-идрок билан иш тутишга, тинчлик-осойишталикни сақлашга, сабр-тоқатли бўлишга даъват этаман.

Содир бўлган вазиятдан қандай хулосалар чиқариш мумкин?

Биринчидан, ҳар биримиз оғир ва вазмин бўлишимиз керак. Бошимизга тушган бу синовлар, ноаниқ давр ва шароитдан аввало ақл ва идрокимизни бир жойга йиғиштириб, инсоф ва виждонни йўқотмасдан, саросимага тушмасдан чиқишимиз керак.

Иккинчидан, Ўзбекистон жумҳурияти, унинг раҳбарияти қайта қуриш даврида ҳам ҳеч қачон бировнинг гапига кириб иш тутган эмас. Марказдан, бошқа баъзи бир жумҳуриятлардан қандай қарорлар чиқмасин, ваъдалар берилмасин, ҳар қандай чақириқлар, даъватлар, йўл-йўриқ кўрсатишга ҳаракатлар бўлмасин биз ўзимиз танлаган йўлимиздан ва белгилаб олган мақсадимиздан қайтганимиз йўқ.

Бу йўл бизнинг халқимиз тарихига, урф-одатларига, табиатимиз шарт-шароитларига, хуллас халқимиз манфаатларига мос йўлдир.

Бу йўлни бир нарса билан солиштириш мумкин. У ҳам бўлса ўткир, қиррали тоғ устидан йўл топиб юриш билан баробардир. Бу йўлда қанчалик оғир ва мураккаб шароит бўлмасин, на чапга, на ўнгга ўйламасдан, ақлимизни ишлатмасдан бирор қадам ташлаб бўлмайди. Бу ниҳоятда хавфлидир. Агар шундай қадам ташламоқчи бўлсак, биз ўз йўлимизни, халқимиз қўллаб-қувватлаган йўлимизни йўқотиб қўйишимиз мумкин.

Учинчидан, бизнинг тарихимиз, халқимиз бошидан кечириб ўтган даврлар қандай бўлмасин — бу бизнинг тарихимиздир.

Биз бировларга ўхшаб бу муқаддас тарихга тош отганимиз ва уни хўрлаганимиз йўқ. Яъни, бошқача қилиб айтганда, ҳатто кейинги йилларнинг ўзини олганимизда ҳам бу даврда мамлакатдаги турли кучли оқимлар биринчи кўринишда қанчалик ёқимли бўлмасин, бизларни йўлдан урмоқчи бўлган кучларнинг сиёсати қанчалик кучли бўлмасин, марказга ёқиш-ёқмаслик масаласи қанчалик кўндаланг бўлиб туришига қарамасдан, биз ўз йўлимиздан қайтганимиз йўқ.

Оддий тил билан айтганда, биз ўзлигимизни йўқотмасдан ўз сиёсатимизни олиб бораяпмиз ва келажакда ҳам шу сиёсатга қодирмиз.

Тўртинчидан, бизларга қандай кучлар қарши чиқмасин, бизнинг фаолиятимизни диктатура деб атамасин, биз ҳар доим, буни ҳеч ким рад эта олмайди — мустаҳкам тартиб-интизом тарафдори бўлганмиз. Ва, ўз сиёсатимизга тартиб-интизомни пойдевор қилиб олганмиз. Яна бир марта қайтараман: буни ҳеч ким рад эта олмайди.

Қаерга боришим, қаерда сўзга чиқишимдан қатъи назар мен доим одамларимиздан, халқимиздан, раҳбарларимиздан интизомнинг жиловини қўлдан бермаслик тўғрисида доим ўтиниб сўраганман, талаб қилганман.

Нимага деганда, тарихимиз, ҳаётимиз шуни кўрсатиб турибдики, тартиб-интизомни қўлдан чиқарган раҳбарият уни ҳеч қачон қайтариб ололмайди ва ўз халқини, унга ишонган фуқароларини ҳимоя қилишга заиф бўлиб қолади.

Тартиб-интизомни бўшаштириш сиёсати оқибатини ва таъсирини мамлакатимизда яшаб турган ҳар қайси оила ва ҳар бир инсон ўз ҳаётида яққол сезиб турибди. Бундай ҳолатни, бундай вазиятни аввалambor мамлакатимиздаги миллатлараро ва республикалараро муносабатларнинг кескинлашаётганидан, халқнинг турмуш даражаси пасайиб кетаётганидан, одамларнинг нотинч ва норози бўлаётганидан ҳам яққол кўришимиз мумкин.

Бешинчидан, шуни ҳам халқимизга очиқдан-очиқ, рўй-рост айтишимиз керакки, қайта қуришни бошлаганимизга олти йил бўлди. Қуруқ гаплар, дабдабали ваъдалар одамларимизнинг жонига тегди. Бугун эрта, бугун эрта ҳаётимиз яхши бўлади деган, озгина чидангглар деган гапларга ва ваъдаларга ҳеч кимда ишонч қолмади. Бу ҳам аҳволнинг кескинлашувига, одамларнинг ғазабланишига асос бўлди.

Азиз дўстлар!

Бу гапларни айтиб, мен сизларга ҳеч қандай янгиликни очиб бераётганим йўқ. Бунинг ҳаммаси кўпчиликка маълум ва бу гаплар аксарият халқимиз орасида кўпдан бери бўлиб келаяпти.

Халқимиз бўлаётган ўзгаришлар, иқтисодий ислоҳотларга тан бериб амалий самаралар ва натижаларни кутаяпти.

Кўпчилик билан гаплашсангиз, улар қайси ёшда, қайси ишда бўлишидан қатъи назар, бошимизга тушган савдолар қачон тугайди, яхши кунлар қайтармикин деб савол беришлари ҳаммамизга маълум. Бундай саволларга жавобни халқимиз кўпдан бери кутаяпти. Лекин бундай оғир саволларга жавоб беришда мамлакатимиз раҳбариятининг заифлиги маълум бўлиб қолди.

Бугун мамлакатимизда бўлаётган ўзгаришлар тўғрисида гап борар экан, ҳаммамиз ҳам амалий ишлар билан халқимизга, Ўзбекистонимизга қандай енгиллик, фаровонлик ва тараққиёт йўлида қандай яхшилик бўлади деган саволлар бераяпмиз.

Лекин ҳозирча мамлакатнинг ҳокимият доиралари қандай йўл билан, нималар орқали, қандай сиёсат орқали бу мақсадларга эришиш мумкинлиги ҳақида тўлиқ, ҳозирча батафсил маълумот берганча йўқ.

Бу маълумотлар билан чуқур танишганимиздан кейингина бўлаётган ўзгаришларга ўзимизнинг муносабатимизни албатта билдирамиз.

Лекин ишонтириб айтамизки, биз ўз халқимизнинг, Ўзбекистонда яшаётган барча аҳолининг туб манфаатлари, осойишталиги ҳисобга олинган ҳолатда янги сиёсатни қўллашимиз мумкин.

Бизга тинчлик ва осойишталик керак. Биз ҳар бир оиланинг тинч-тотув яшаши тарафдоримиз. Ва, шунга интилаётган, шуни таъминлайдиган сиёсатни қўллаб-қувватлаймиз.

Азиз юртдошлар!

Яна бир бор сизларга мурожаат қиламан. Шундай оғир синовдан ўтаётган бир пайтда халқимиз сабр-тоқат ва бардош билан, вазмин бўлиб, тинчликни сақлаш мақсадида жипслашиши керак. Бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилиш керак. Тинчликни бузаётган, ўз манфаатини кўзлаётган ҳар хил шахсларга, муттаҳамларга қулоқ солмасдан, ўзи танлаган йўлдан қолмаслиги керак.

Юртимиз, халқимиз тарихида жуда кўп синовлардан юзи ёруғ бўлиб чиққанмиз.

Ишонаманки, бу оғир синовлардан ҳам эсон-омон ўтамиз.

СССР КОНСТИТУЦИЯВИЙ НАЗОРАТ КОМИТЕТИДА

СССР конституциявий назорат комитетининг раиси С. Алексеев, комитет аъзолари С. Босхолов, С. Мирзоев, М. Пискотин, В. Филимонов баёнот қабул қилдилар. Баёнотда бундай дейилади:

«М. С. Горбачев саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли СССР Президенти вазифаларини ижро этиш имконияти йўқлиги тўғрисида, Г. И. Янаев СССР Президенти вазифаларини ўз зиммасига олгани ҳақида, СССРнинг айрим жойларида фавқулодда ҳолат жорий этилгани тўғрисида, Фавқулодда ҳолат давлат комитети тузилгани ҳақида ва СССР давлат ҳокимиятининг олий органи вазифалари шу комитет қўлига ўтгани тўғрисида хабар қилинган расмий ҳужжатлар билан танишиб чиқиб, СССР Конституциявий назорат комитетининг аъзолари бундай чора-тадбирлар СССР Конституцияси ва бошқа қонунларининг талабларига жуда қатъий риоя қилинган тақдирдагина ҳуқуқий жиҳатдан оқланган бўлиши мумкинлигини айтишни ўз бурчи, деб ҳисоблайдилар».

Комитет аъзолари бундай ҳужжатларни кўриб чиқиш учун қабул этиш ва уларга ҳуқуқий баҳо бериш тўғрисидаги масалани ҳал қилишдан аввал СССР давлат ҳокимиятининг доимий ишлайдиган қонун чиқарувчи ва назорат қилувчи органи сифатида СССР Олий Кенгашига мурожаат этиб, СССР Олий Кенгаши СССР Конституциясининг 127(3)-моддаси 15-бандига биноан СССР Президенти вазифасини бажарувчининг СССР айрим жойларида фавқулодда ҳолат жорий қилиш тўғрисидаги фармонини тасдиқлаш ҳақидаги масалани кўриб чиқмоқчими, деб сўраётганликлари қайд этилади.

Фавқулодда ҳолат давлат комитети тузилиши муносабати билан СССР Конституциявий назорат комитетининг аъзолари СССР Конституцияси 113-моддаси 13-бандига ва «Фавқулодда ҳолат ҳуқуқий тартиби тўғрисида»ги СССР қонуни 2-моддасининг 13-қисмига биноан бутун мамлакатда фавқулодда ҳолат жорий қилишни фақат СССР Олий Кенгаши амалга ошириши мумкинлигига эътиборни қаратадилар.

СССР Конституциявий назорат комитети тегишли ахборотни олгач, бундан буён СССР Конституциясининг 124-моддасида ва СССРда конституциявий назорат тўғрисидаги қонунда кўзда тутилган мақомга ва тартибга биноан иш тутади, дейилади баёнотда.

(ТАСС).

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

20 августда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида жумҳурият рўзномалари, Ўзбекистон Ахборот агентлиги, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, Ўзбекистон ССР Матбуот давлат комитети раҳбарлари иштирокида кенгаш бўлиб ўтди.

Йиғинда Ўзбекистон Компартияси Ҳаракат дастури ва Ўзбекистон ССР Президенти фармонларининг бажарилиши, жумҳурият меҳнаткашларининг кўп қиррали ҳаёти оммавий ахборот воситалари томонидан қандай ёритилаётганлиги билан боғлиқ бир қатор масалалар кўриб чиқилди. 1992 йил учун рўзнома ҳамда жаридаларга обуна бўлишни ташкил этиш ва уни намунали ўтказишдек муҳим масала қизғин муҳокама этилди. Бу тадбир ғоят қийин шарт-шароитларда ўтаётганлиги алоҳида таъкидланиб, муштарийларни қизиқтириш, уларнинг меҳр-муҳаббатини қозониш учун ижодий изланиш, ташкилотчилик кўрсатиш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети котиби К. Ю. Юсупов олиб борди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети матбуот маркази.

СОВЕТ РАҲБАРИЯТИНИНГ ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВИ

● 19 август куни СССР Ташқи ишлар вазирлигининг матбуот марказида Г. И. Янаевнинг журналистлар билан учрашуви бўлди. Учрашувда О. Д. Бакланов, Б. К. Пуго, В. А. Стародубцев, А. И. Тизяков қатнашдилар.

Г. И. Янаев қисқача баёнот бериб, М. С. Горбачев саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли СССР Президенти вазифаларини бажариш имконияти йўқлиги муносабати билан СССР Конституциясининг 127^7-моддаси асосида Президент вазифасини вақтинча бажаришга киришганини таъкидлади.

Хонимлар ва жаноблар, ўртоқлар, Совет Иттифоқи тақдири ва бутун дунёдаги вазият учун масъулиятли бир пайтда сизларга мурожаат этаяпман, деди у. Совет Иттифоқи чуқур ислоҳотлар йўлига кириб ва бу йўлда анчагина масофани босиб ўтиб, ҳозир чуқур тангликка тушиб қолди. Бу тангликнинг янада кучайиши ислоҳотлар йўлининг ўзини ҳам хавф остида қолдириши ва халқаро турмушда жиддий фалокатга дучор этиши мумкин. Мамлакатдаги ишлаб чиқариш кескин пасайганлиги, муқобил саноат ва қишлоқ хўжалик тузилмаларининг фаолияти ҳозирча бу пасайишнинг ўрнини тўлдирмаётганлиги, Совет Иттифоқи халқларининг бундан буёнги тотув яшашига ва ривожланишига таҳликали хавф солаётганлиги сир эмас.

Мамлакатда бошқарилмаслик ва кўп ҳокимиятчилик вазияти вужудга келди. Буларнинг ҳаммаси аҳолини кенг миқёсда норози қилмай қола олмади. Унинг устига мамлакатнинг парчаланиши, ягона иқтисодий маконнинг, фуқаролик ҳуқуқлари ягона маконининг, ягона мудофаа ва ягона ташқи сиёсатнинг барбод бўлиши ҳам аниқ хавф сола бошлади.

Бундай шароитда нормал яшаб бўлмайди. СССРнинг кўпгина районларида кўпмиллатли, миллатлараро тўқнашувлар натижасида қон тўкилмоқда. СССРнинг парчаланиши ички ва шу билан бирга халқаро миқёсда оғир оқибатларга олиб борган бўлур эди. Мана шундай шароитда мамлакатнинг фалокат сари тойиб кетишини тўхтатиш учун кескин чоралар кўришдан бошқа йўлимиз йўқ.

СССР Президенти вазифасини бажарувчи мамлакатни идора қилиш ва фавқулодда ҳолат тартибини самарали амалга ошириш учун Фавқулодда ҳолат давлат комитетини тузишга қарор қилинганини журналистларга эслатиб ўтди.

СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети мамлакат бошига тушган тангликнинг чуқурлигини жуда яхши англаб турибди, Ватан тақдири учун масъулиятни ўз зиммасига олмоқда, давлатни ва жамиятни тангликдан тезроқ чиқариб олиш учун энг жиддий чора-тадбирларни кўришга азму қарор берган, деди у.

Биз янги Иттифоқ шартномаси лойиҳасининг кенг умумхалқ муҳокамасини ўтказишни ваъда қиламиз. СССРнинг ҳар бир фуқароси мана шу жуда муҳим ҳужжатни осойишта вазиятда идрок этиш ҳуқуқига ва имкониятига эга бўлади, чунки буюк Ватанимизнинг кўпдан-кўп халқлари тақдири Иттифоқнинг қандай бўлишига боғлиқ бўлади.

Биз қонунийлик ва ҳуқуқтартиботни зудлик билан тиклашга, қон тўкилишига чек қўйишга, жиноятчиликка қарши шафқатсиз уруш эълон қилишга, жамиятимизни обрўсизлантирадиган ва совет фуқароларини хўрлайдиган шармандали ҳодисаларни кўпориб ташлашга аҳд қилганмиз. Биз шаҳарларимизнинг кўчаларини жиноятчи унсурлардан тозалаймиз, халқ мулкини талон-торож қилувчиларнинг ўзбошимчалигига чек қўямиз.

Биз ҳақиқий демократик жараёнлар тарафдоримиз, Ватанимизни янгилаш сари, иқтисодий ва ижтимоий равнақ сари олиб борадиган ва унинг миллатлар жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин олишига имкон берадиган изчил ислоҳотлар сиёсатининг тарафдоримиз.

Мамлакатнинг тараққиёти аҳолининг турмуш даражаси пасайишига асосланмаслиги керак. Соғлом жамиятда барча фуқароларнинг фаровонлигини доимо ошириш қоида бўлиб қолиши лозим. Биз шахс ҳуқуқларини мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш ҳақидаги ғамхўрликни бўшаштирмай, бутун диққат-эътиборни аҳолининг энг кенг табақалари манфаатларини, пулнинг қадрсизланиши, ишлаб чиқаришнинг издан чиқиши, порахўрлик ва жиноятчилик энг кўп хавф солаётган табақаларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга қаратамиз.

Халқ хўжалигининг кўп шаклли тусини ривожлантира бориб, хусусий омилкорликни ҳам қўллаб-қувватлаймиз, унга ишлаб чиқаришни ва хизмат соҳасини ривожлантириш учун зарур имкониятларни яратиб берамиз.

Озиқ-овқат ва уй-жой муаммосини ҳал этиш бизнинг биринчи галдаги вазифамиз бўлиб қолади. Мавжуд барча кучлар халқнинг мана шу энг зарур эҳтиёжларини қондиришга сафарбар этилади. Биз ишчиларни, деҳқонларни, меҳнаткаш зиёлиларни, барча совет кишиларини жуда қисқа муддатда меҳнат интизомини ва тартибни тиклашга, ишлаб чиқариш даражасини оширишга ва сўнгра қатъият билан олға ҳаракат қилишга чақирамиз. Бизнинг турмушимиз, фарзандларимиз ва набираларимизнинг келажаги, Ватаннинг тақдири шунга боғлиқдир.

Биз тинчликсевар мамлакатимиз ва ўз зиммамизга олган барча мажбуриятларимизга бекаму кўст риоя этамиз. Бизнинг ҳеч кимга ҳеч қандай даъволаримиз йўқ. Биз ҳамма билан тинчлик ва дўстликда яшашни хоҳлаймиз. Аммо шуни қатъий қилиб айтамизки, ҳеч қачон, ҳеч кимнинг суверенитетимизга, мустақиллигимизга ва ҳудудий яхлитлигимизга қасд қилишига йўл қўйилмайди. Бизнинг мамлакатимиз билан буйруқбозлик тилида гаплашишга ким уринмасин, бу йўлдаги ҳамма уринишларнинг пайи қатъиян қирқилади.

Бизнинг кўп миллатли халқимиз асрлар бўйи ўз Ватани учун фахрланиб яшаб келди. Биз ватанпарварлик туйғуларидан уялмаганмиз ва улуғ давлатимизнинг ҳозирги фуқароларини ва келгуси авлодларини ҳам шу руҳда тарбиялаб ўстиришни табиий, қонуний деб ҳисоблаймиз. Ватан тақдири учун қалтис бўлган шу пайтда фаолиятсиз бўлиб туриш нима билан тугашини айтиб бўлмайдиган жуда фожиали оқибатлар учун зиммага оғир масъулият олиш керакдир. Ватанимизни азиз биладиган, осойишталик ва ишонч вазиятида яшаб, ишламоқчи бўлган, қонли миллатлараро можаролар давом этишини хоҳламайдиган, келгусида ўз Ватанининг мустақил бўлиб, равнақ топишини истайдиган ҳар бир киши бирдан-бир тўғри йўлни танлаб олиши керак. Биз барча чин ватанпарварларни, холис ниятли кишиларни ҳозирги нотинч даврга чек қўйишга чақирамиз.

Биз Совет Иттифоқининг барча фуқароларини Ватан олдидаги ўз бурчини англаб олишга ва СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетини, мамлакатни тангликдан қутқариш соҳасидаги куч-ғайратларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга чақирамиз. Ижтимоий-сиёсий ташкилотларнинг, меҳнат жамоаларининг ва фуқароларнинг амалий таклифлари уларнинг қардош халқлар ягона оиласидаги асрий дўстликни тиклашда ва Ватаннинг қаддини ростлашда фаол қатнашишда ватанпарварларча тайёрлик ифодаси деб миннатдорчилик билан қабул этилади.

Президент вазифасини бажарувчидан ҳозир М. С. Горбачев қаерда, деган савол берилганида у Михаил Сергеевич Горбачев Қримда дам олиб, даволанаяпти деди. Кейинги йилларда у чарчади, у ўз сиҳат-саломатлигини тузатиб олиши учун бир оз вақт керак. М. С. Горбачев соғайгач, ўз вазифаларини ижро этишга қайтишига Г. И. Янаев умид билдирди. Биз М. С. Горбачевнинг 1985 йилда бошлаб берган йўлидан бораверамиз, деди сўнгра Президент вазифасини бажарувчи. Фавқулодда ҳолатга келганда шуни айтиш керакки, у бирон-бир кутилмаган ҳодиса рўй бермаслиги учун мамлакат бошига жуда қийин кунлар тушган пайтда жорий этилмоқда. Биз фуқароларимиз хавфсизлигини таъминлаш учун баъзи бир эҳтиёт чораларини кўришга мажбур бўлдик, деди Г. И. Янаев.

Унга бирданига иккита савол берилди: ҳозир мамлакат иқтисодиётини тиклашнинг аниқ дастури борми? Илгари қабул этилган қонунлар амал қилаверадими, бозор муносабатларига ўтиш ҳаракати давом эттириладими? Иккинчи савол Б. Н. Ельцин, И. С. Силаев ва Р. И. Хасбулатовнинг Россия фуқароларига қарата чиқарган ва Россия ахборот агентлиги орқали тарқатилган Мурожаатномасига тааллуқли эди. Бу Мурожаатномада ўтган тунги воқеалар «ўнгларнинг реакцион ғайриконституциявий тўнтариши» деб таърифланди. Шу Мурожаатноманинг ўзида муддатсиз ялпи иш ташлашга даъват қилинганлигини эслатиб ўтди журналист. Шу муносабат билан комитет аниқ-равшан қандай ҳаракатлар қилиши мумкин?

Биринчи саволга А. И. Тизяков жавоб қайтарди. Қайта қуриш ундан кутилган натижаларни бермаганлиги ҳеч кимга сир эмас. Ҳозир бизнинг иқтисодиётимиз жуда оғир аҳволда турибди, ишлаб чиқариш пасайиб бормоқда, бу бир қанча омилларнинг натижасидир, деди у. Бироқ қайта қуриш мана шундай миқёсларда амалга оширилганлигини ҳам эътибордан четда қолдириб бўлмайди. Ҳар қандай изланишда муайян камчиликлар, ҳатто хатолар бўлиши мумкин. Ҳозир ҳам мана шундай вазият рўй берди. Бу вазият эса фавқулодда ҳолат жорий этилишининг асосий сабаби бўлди. Ҳозир корхоналаримиз ўртасидаги алоқалар узилган. Сўнгра у бир қанча республикалар ва минтақаларнинг чегаралари ёпиб қўйилганлиги салбий роль ўйнаганлигини ҳам таъкидлаб ўтди. Бу эса корхоналарнинг иши учун ҳаддан ташқари оғир вазиятни вужудга келтирди, энди уларнинг иши юришмаяпти, ҳатто тўхтаб қола бошлади.

Биз, аввало, иқтисодиётни барқарорлаштиришга ҳаракат қиламиз. Биз бозор муносабатларига ўтишга қаратилган ислоҳотлардан воз кечмаймиз, бироқ бу йўлдаги ҳаракатни аниқроқ ишлаб чиқиш ва барча ҳаракатларимизни анча юқори даражада бошқаришни уюштириш лозим, деб ҳисоблаймиз.

Фавқулодда ҳолат комитети тузилганидан совет халқи хабардор қилинган бугунги кунда, дейди сўзини давом эттириб Г. И. Янаев, мен ва комитетнинг бошқа баъзи аъзолари янгиланган Иттифоқ Федерацияси таркибига киришга тайёрлик билдирган барча тўққизта республиканинг раҳбарлари билан, шунингдек, Иттифоқдаги кўпгина ўлкалар ва вилоятларнинг раҳбарлари билан алоқа боғладик, шуни айта оламанки, умуман комитет тузилиши ҳамда унинг мамлакатни танглик ҳолатидан чиқариб олиш муддаоси қўллаб-қувватланди. Шу бугуноқ мен Б. Н. Ельцин билан гаплашдим. Борис Николаевичнинг, Хасбулатов ва Силаев ўртоқларнинг баёноти менга маълум. Шу муносабат билан қуйидагиларни таъкидламоқчиман: Фавқулодда ҳолат комитети ҳозир биз дуч келиб турган муаммоларни ғоят самарали ҳал қилиш имкониятини бера оладиган тарзда демократияни ривожлантириш, иқтисодиётни, маданиятни юксалтириш, инсон ҳуқуқларини таъминлашнинг энг мақбул шаклларини топиш муддаоимизга асосланиб, республикалар, ўлкалар ва вилоятларнинг раҳбарлари билан ҳамкорлик қилишга тайёрдир.

Башарти Россия раҳбарияти ҳам, шундай ҳамкорликка тайёр бўлса, биз ўзаро ҳамкорлик қилиш йўлларини топа олган бўлур эдик, деб ўйлайман.

Ялпи муддатсиз иш ташлашга қилинган даъватни масъулиятсизларча даъват, деб ҳисоблайман ва биз бунга йўл қўя олмаймиз, деб ўйлайман. Мамлакатда тартибсизлик ҳукм суриб турган бир пайтда сиёсий найранглар билан шуғулланиш ярамайди, чунки пировард натижада бу найранглар жафокаш халқимизга кулфат солиши мумкин. Агар биз Ватан тақдирига, Россия тақдирига бефарқ бўлмасак, ўзаро ҳамжиҳатликнинг ҳақиқий амалий шаклларини топишимиз керак.

Г. И. Янаевдан, фавқулодда ҳолат тўғрисидаги қарорни ким ва айнан қандай қабул этди, бирон-бир ижтимоий нажот комитетини ёки шунга ўхшаш бошқа органни тузиш назарда тутиляптими, СССР Олий Кенгашининг сессиясини дарҳол чақириш нияти борми, деб сўрадилар.

Фавқулодда ҳолат жорий этиш масаласида шуни айтиш керакки, биз дарҳол ҳаракат қилиш лозим бўлган қалтис вазиятлар бўлишига асосланиб иш тутдик, деди Г. И. Янаев. Биз СССР Олий Кенгашига мурожаат этиб, фавқулодда ҳолат жорий этиш ваколатларини тасдиқлаб беришни илтимос қилмоқчимиз. Олий Кенгаш 26 август куни чақирилади.

СССР Президенти вазифасини бажарувчига берилган навбатдаги савол қуйидагича бўлди: СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети ўзининг халққа мурожаатномасида биринчи галда аҳолининг энг кенг табақалари манфаатлари ҳақида ғамхўрлик қилишини, озиқ-овқат ва уй-жой муаммосини ҳал этишга интилишини билдирди. Бунинг учун аниқ-равшан қандай чора-тадбирлар кўриш мўлжалланмоқда ва комитет ихтиёрида қандай ресурслар бор?

Бу — жуда муҳим масала, деб таъкидлади Г. И. Янаев. Биз кўрмоқчи бўлган биринчи тадбир — ҳосилни сақлаб қолиш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилишдир. Чамаси, эртага тегишли ҳужжат қабул этамиз, унда бу соҳада шошилинч равишда фавқулодда чораларни амалга ошириш ҳақида кўрсатма берилади. Биз, биринчидан, мамлакатда мавжуд бўлган жамики нарсаларни ўзига хос тарзда ҳисоб-китоб қилиб чиқиш учун давлатнинг ҳамма имкониятларидан фойдаланмоқчимиз.

Кейинги уч йилда бизда уй-жой қурилишининг аҳволи жуда ёмон бўлди. Фуқароларнинг кўпчилиги биз қайта қуришнинг бошида айтган Уй-жой дастурини бажаришимизни кутишаётган эди. Афсуски, бунга бизнинг қурбимиз келмай қолди. Шу сабабли ҳозир олдимизда учта жуда катта вазифа турибди, деб ҳисоблайман. Биринчиси — озиқ-овқат, иккинчиси — уй-жой ва учинчиси — мамлакатимиз қиш арафасида турганлиги сабабли транспорт ва энергетика масалаларидир.

Журналистларни КПСС Марказий Комитети Бош котибининг, Совет давлати бошлиғи вазифасини бажарувчининг вазифаларини ким бажариши қизиқтирмоқда. Шунингдек, бир қанча нашрлар, жумладан, «Аргументи и факти», «Московские новости», «Куранти», «Столица» ва бошқа бир қанча нашрлар ёпиб қўйилганлиги тўғрими ва улар қанча муддатга ёпиб қўйилди, деб сўрашмоқда.

Мен, деб жавоб қайтарди Г. И. Янаев, модомики, фавқулодда ҳолат тартибини жорий этаётган эканмиз, баъзи оммавий нашрларни қайта рўйхатдан ўтказишимиз керак, деб ўйлайман. Бу ерда гап рўзномаларни ёпиб қўйишда эмас, балки уларни қайта рўйхатдан ўтказиш ҳақида бормоқда. Чунки мамлакатда ҳозир ҳукм сураётган бошбошдоқликда баъзи оммавий ахборот воситаларининг ҳам катта айби бордир. Бош котиб лавозимига келганда эса Г. И. Янаев бу партиявий масалани шарҳлаб ўтирмади.

СССР вице-президентидан комитетнинг жаҳон давлатлари бошлиқларига ва БМТ Бош котибига йўллаган мурожаатига қандай муносабатда бўлинди, деб сўрадилар.

Биз хорижий давлат ва сиёсат арбобларининг фикрларини диққат билан таҳлил этмоқдамиз, деб жавоб берди Г. И. Янаев. Умуман мурожаатимизга етарли даражада вазминлик билан муносабатда бўлишмоқда, чамаси ҳозир шерикларимизнинг қўлида қандайдир далилларга асосланган йўлни эгаллашлари учун фактик материаллар жуда кам. Мен Президент Ж. Бушнинг охирги баёнотидан хабардорман, у Совет Иттифоқи ўз зиммасига олган ташқи сиёсий мажбуриятларини бажаришига умид билдиради. Бу Фавқулодда ҳолат давлат комитети тузилиши биланоқ унинг берган баёнотида тасдиқланган.

Шундан кейин Б. К. Пуго билан В. А. Стародубцевга саволлар берилади. Оммавий ахборот воситалари вакилларини жиноятчиликка қарши курашда қандай янги усуллар қўлланилиши мўлжалланмоқда, деҳқонлар оммаси Фавқулодда ҳолат комитетини қўллаб-қувватлайдими, деган савол қизиқтиради.

Жиноятчиликка қарши курашда илгари қўлланилмаган принцип жиҳатидан қандайдир янги тадбирлар топилади ва таклиф этилади, деб ўйлаш керак эмас, деб жавоб қайтарди СССР Ички ишлар вазирлигининг раҳбари. Энг аввало, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ўзларининг одатдаги ишларини анча яхшилашларига асосланиш лозим, деб ўйлайман. Биз ходимларга нисбатан талабчанликни оширишимиз, уларга ўз касбларининг ҳақиқий эгалари эканликларини яхшироқ кўрсатишга имконият беришимиз шарт. Хусусан ўз касбининг моҳир усталарига таянмоқ керак, деган фикрни билдирди вазир.

Агар қандайдир аниқ-равшан йўллар ҳақида гапирадиган бўлсак, деб сўзида давом қилди у, ўйлайманки, ҳозирнинг ўзидаёқ мамлакатимизнинг 50 дан ортиқ шаҳрида қўлланилган биргаликда қўриқчилик қилишдек услуби ўзини оқлади. Шундан кейин вазир бу тадбирни аввалига шубҳа билан кутиб олишганини, лекин у самарали бўлиб чиққанини эслатди.

Иттифоқ Ички ишлар вазирлигининг бошлиғи ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларининг жамоатчилик билан алоқалари тикланиши зарурлигини таъкидлади.

Хусусан деҳқонлар қайта қуриш чоғида, айниқса, бу йил жуда оғир талафот кўришмоқда, деди В. А. Стародубцев. Колхозлар, совхозларнинг кўпчилиги ва эндигина юзага келган фермер хўжаликлари ҳалокат ёқасида турибди. Шаҳар билан қишлоқ ўртасида нарх-наводаги тенглик бузилган. Ёқилғи, эҳтиёт қисмларнинг йўқлиги, қишлоқ ишлаб чиқаришига техника ва бошқа материалларни етказиб бериш кескин камайиб кетганлиги, очиғини айтиш керак, деҳқонларни жуда оғир аҳволга солиб қўймоқда. Ўйлайманки, бутунлай умидсизликка тушиб қолган деҳқонларимиз бугунга келиб, ниҳоят тартиб ўрнатилишига, бутун жамиятимизнинг диққат-эътибори деҳқонларга қаратилишига, уларнинг оёққа туриб олишларига, ўзларини тиклаб олишда ёрдам берилишига умид қилмоқдалар.

Журналистлардан бири бир қанча нашрларни қайта рўйхатдан ўтказиш ва унинг шартларига тўхталиб, комитетнинг тузилишини «тўнтариш» деб атади ва 1917 ҳамда 1964 йиллардаги воқеаларни шунга ўхшатишга уринди.

Бу саволга Г. И. Янаев жавоб берди: рўзномаларни қайта рўйхатдан ўтказиш жараёнини чўзиб ўтирмасликка ҳаракат қиламиз. Қайта рўйхатдан ўтказишга асос қилиб олинадиган шартларни ҳозир шарҳлаб ўтирмоқчи эмасман. Гўёки бугун кечаси давлат тўнтариши қилинди, деган гапларга келганда, мен бу фикрга қўшилишни хоҳламасдим, чунки биз конституциявий нормаларга таянмоқдамиз. Биз қабул қилган қарорни СССР Олий Кенгаши тасдиқлаши, бизга барча ҳуқуқий ва конституциявий нормаларга мутлақо риоя этилганини таъкидлаш имконини беради, деб ўйлайман. Назаримда, бундай таққослаш ўринли эмас. Ўйлайманки, бу ўринда ҳар қандай ўхшатишлар хавфлидир.

Давлат бошлиғи вазифасини бажарувчи бошқа саволга жавоб бериб, жумладан, бундай деди: Михаил Сергеевич Горбачевнинг соғлиғи тўғрисидаги тиббий хулосалар вақти келиб эълон қилинади, деб ўйлайман. Г. И. Янаев юзага келган вазиятда СССРнинг Германия билан тузилган шартномани бажариш истиқболлари хусусида тўхталиб, Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг баёнотида Совет Иттифоқи ташқи сиёсат соҳасида зиммасига олган мажбуриятлар, бунга унинг бирлашган Германия олдидаги мажбуриятлари ҳам киради, бажарилиши тасдиқланганини эслатди.

Вице-президентга берилган бир туркум саволлар мамлакатда миллатлараро можароларни тўхтатишга қаратилган иш режаларига тааллуқли бўлди.

Биз, деб хабар қилди Г. И. Янаев, миллатлараро муносабатлар соҳасида мамлакатимиздаги мавжуд кескинликни пасайтириш юзасидан ҳаракат дастурига эгамиз. Бизда мутлақо аниқ-равшан режалар ҳам бор.

Улар Арманистон билан Озарбайжон ўртасидаги муаммоларни бартараф этишга алоқадордир. Миллатлараро бошқа муаммоларни бартараф этишга доир аниқ таклифлар ҳам бор. Назаримда, бу ҳозир СССР олдида турган энг муҳим муаммолардан биридир. Мамлакат раҳбарияти, Фавқулодда ҳолат комитетининг раҳбарияти мазкур муаммолар билан тезда шуғулланишлари шарт. Мамлакатда тартиб ўрнатиш, уни сақлаб қолиш ниятимизни жумҳуриятлар раҳбарларининг мутлақ кўпчилиги қўллаб-қувватлади.

Учрашув қатнашчилари, журналистлар М. С. Горбачев билан қачон учрашишлари мумкин, деб сўрадилар.

Михаил Сергеевичнинг соғлиғи бунга имкон бериши билан, деган жавоб олинди.

О. Д. Баклановдан ҳарбий хизматчилар учун ва, айниқса, бир қанча мамлакатлардан қўшинларимиз олиб чиқиб кетилганидан сўнг оғир аҳволда қолган ҳарбий хизматчилар учун уй-жой, озиқ-овқат муаммосини ҳал этиш мақсадида қандай тадбирлар кўрилмоқчи, деб сўрадилар.

Ёндашувларимизнинг мазмуни шундан иборатки, барча мавжуд ресурсларни жамлашимиз ва бунинг ҳисобига ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оилалари учун уй-жой қурилишини жадаллаштиришимиз керак. Сиз, чамаси 200 мингга яқин оила бунга муҳтож эканини биласиз. Бундай аҳволни нормал бир ҳол деб бўлмайди. Ўз ресурсларимиздан ҳам, шартномаларга мувофиқ хорижий давлатлардан оладиган ресурслардан ҳам фойдаланиш керак.

Г. И. Янаев Президент Ельциннинг партия тасарруфидан чиқариш тўғрисидаги Фармонига тегишли саволларнинг бирига жавоб бериб, қуйидагиларни таъкидлади: қабул қилинадиган барча фармонлар ва қарорлар мамлакатда жорий этилган фавқулодда ҳолат нуқтаи назаридан кўриб чиқилади. Давлат бошлиғи вазифасини бажарувчи фурсатдан фойдаланиб, шуларни таъкидлади: Россия Федерацияси раҳбарияти ҳозир банд бўлаётган ишлар, жумладан, бўйсунмасликка қилинаётган даъватлар жуда хавфли сиёсатдир.

Бу сиёсат жанжал-тўполонларга ва ҳатто қуролли иғвогарликларга олиб келиши мумкин.

Фавқулодда ҳолат давлат комитети бу хусусда барча совет кишиларини огоҳлантиришни ўзининг бурчи деб ҳисоблайди. Биз ҳамма ерда осойишталик ва тартиб таъминланишига умид қиламиз.

Иттифоқ шартномасини имзолаш нияти йўқ бўлган Болтиқбўйи республикалари, Грузия, Арманистон ва Молдовага нисбатан комитетнинг муносабати қандай, деган саволга жавоб бериб, Г. И. Янаев қуйидагиларни таъкидлади: бу хусусда бизнинг йўлимиз ўзгармасдир, уни Президент М. С. Горбачев бир неча марта халққа маълум қилган эди. Биз мамлакатимиз халқларининг хоҳиш-иродасини ҳурмат қиламиз. Мамлакатимиз қандай тарихий йўлдан ривожланиши боғлиқ бўлган Иттифоқ шартномаси қабул этилиши ва умумхалқ муҳокамасидан ўтишига ҳаракат қиламиз.

Ўйлайманки, мамлакатимиздаги вазият изга тушиши билан демократик принципларга мувофиқ Совет Иттифоқи Президентининг бевосита сайловини ўтказамиз, деди Г. И. Янаев.

Комитет аъзолари берилган кўпдан-кўп саволларга жавоб қайтариб, журналистларга қуйидагиларни тушунтиришди: Фавқулодда ҳолат жорий этилган минтақаларнинг фуқароларига ҳаракат эркинлиги берилади. Комитет ўз фаолиятини якдиллик асосида амалга ошириш ниятидадир.

М. С. Горбачевнинг жамиятимиз ҳаётида сўнгги йиллардаги мавқеи ҳақида гапириб, Совет давлати бошлиғи вазифасини бажарувчи бундай деди: Михаил Сергеевич 1985 йилда мамлакатимизда демократик жараёнлар кенг кўламда бошланиши учун ниҳоятда кўп иш қилди. У кишини ҳар қанча ҳурмат қилсак арзийди, Михаил Сергеевич биз демократик йўлга ўтишимиз учун ҳамма ишларни қилди.

(ТАСС).

Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» тажриба хўжалиги озуқакорлари қишловга етиб ортадиган миқдорда ем-хашак тўплаш пайида бўлишяпти. Шу мақсадда пишиб етилган бедани ўриб-йиғиб олиш ишлари кундан-кун қизитилмоқда. Бундай юмушни тез ва соз амалга оширишда Эргаш Рустамов бошчилик қилаётган бедачилик бригадаси аъзолари кўпчиликка намуна. Жорий йилда жамоада 125 гектар ерда эски ўсимлик парваришланиб, тағин 42 гектар янги бедазор барпо этилганди.

Заршунослар эрта кўкламдан озиқлантириш, суғориш каби энг долзарб ишларни бир-бирига боғлаб олиб бордилар. Далаларда эса мўл ҳосил етиштирилди. Беданинг учинчи ўримидаги ҳисоб-китоблар шуни кўрсатдики, ҳар гектаридан 100 центнердан озуқа олинаётганлиги маълум бўлди. Йиғиштириб олинган ем-хашакни чорва моллари қишлайдиган жойга ташиб берилаяпти. Бунинг учун етарли ишчи ва техника ажратилган.

СУРАТДА: пешқадам бригадир Э. Рустамов.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

КОММУНИСТЛАР ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида Марказий Комитетнинг республика аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни ташкил этиш масалалари комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Самарқанд вилоятида сабзавот ва мева сақланадиган омборларни қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қишга сақлашга тайёрлаш ва бу молларни аҳолига норма асосида сотишга доир амалга оширилаётган ишларнинг аҳволи кўриб чиқилди. Амалга оширилаётган чораларга қарамай, омборхоналарни қишки мавсумга тайёрлаш соҳасидаги аҳвол жиддий ташвиш уйғотмоқда, деб таъкидланди. Янги омборхоналарни қуриш, ишлаб турганларини тузатиш ва таъминлаш жуда секинлик билан олиб борилмоқда. Бир қанча районларда, шу жумладан Хатирчи, Булунғур, Жомбой районларида вилоят ташкилотлари томонидан назорат қилинмаётганлиги туфайли омборхона иншоотларини тузатишга киришилмади, уларни катта камчиликлар билан фойдаланишга топшириш ҳоллари мавжуд.

Ўрнатилмаган асбоб-ускуналар ҳажмларини камайтириш юзасидан амалий тадбирлар кўрилмаётганига, уларни қисмларга ажратиб ташлаш ва қониқарсиз сақлаш фактларига эътибор қаратилди. Вужудга келган вазиятда вилоятнинг коммунист раҳбарлари, партия комитетлари, район, шаҳар ижроия комитетлари сусткашлик қилмоқдалар, воқеаларнинг боришига фаол таъсир кўрсатишга ҳаракат қилмаяптилар, бу муҳим вазифанинг барбод бўлишида айбдор бўлган хўжалик раҳбарлари фаолиятига жиддий баҳо бермаяптилар.

Комиссияда асосан ана шу сабабларга кўра, аҳолини норма асосида овиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш устидан назорат ўрнатиш талаблари ҳам тўла бажарилмаётганлиги таъкидланди. Текширишлар чоғида амалда ҳар бир қишлоқ дўконида озиқ-овқат маҳсулотларини норма асосида бериш тартиби бузилаётганлиги, молларни яшириб қўйиш, тарозидан ва харидорларнинг ҳақидан уриб қолиш ҳоллари бартараф этилмаётганлиги аниқланди. Вилоят ижроия комитетининг, савдо бошқармасининг ва вилоят матлубот жамиятининг коммунист раҳбарлари ҳамон бир қолипда ишламоқдалар, салбий ҳолатларни аниқлаш ва бартараф этиш юзасидан етарли даражада ташаббускорлик кўрсатмаяптилар. Уларга кўрсатилган камчиликларни шу ой охиригача тузатиш ва уларнинг ижроси тўғрисида республика комиссиясининг навбатдаги мажлисида ахборот бериш топширилди.

Комиссия республика савдо вазирининг биринчи ўринбосари К. Н. Комилованинг аҳолини шу йил сентябрь ойида озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга доир ахборотини ҳам тинглади. Унинг фондлар белгиланган нормаларга тўла мувофиқ равишда озиқ-овқат билан таъминланади деган ваъдаси маълумот учун қабул қилинди.

ЖАНГОВАРЛИК БОШ МЕЗОН

Тошкент вилоятининг Калинин ноҳияси партия ташкилотида бошланғич бўғинларнинг жанговарлигини ошириш борасида каттагина ишлар қилинмоқда. Кейинги йилларда бу ерда ўнга яқин шундай ташкилот тузилди.

— Жуда катта ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар юз бераётган ҳозирги вақтда партиянинг обрў-эътиборини, ишчанлигини ошириш айниқса муҳимдир, — дейди ноҳия партия қўмитаси котиби З. Ҳакимова. — Бу ишни биз бошланғич партия ташкилотларидан бошлаяпмиз. Ҳар бир коммунистнинг фаоллигини оширишга интиляпмиз. Шундагина аҳолига партиявий таъсирни ошириш мумкин.

Жамиятимиз асоси оила бўлса, маҳалла ўнлаб, юзлаб оилаларни бирлаштиради. Шунинг учун аҳоли истиқомат жойлари партиявий иш ўчоғи бўлмоғи лозим. «Бешқўрғон» маҳалласида нафақага чиққан, кўп йиллик ҳаёт тажрибасига эга бўлган 16 нафар коммунист бор. Бу ерда тузилган ташкилотга партия ветерани, маҳалла қўмитасининг раиси М. Шоденов бошчилик қилмоқда, ноҳиядаги «Назарбек», «Ҳаракат», «Сортепа» ҳамда «Тарнов» маҳаллалари коммунистлари ҳам аҳоли орасида эътиборга сазовор бўлмоқдалар. Улар коммунистларни, жамоатчиликни КПССнинг яқинда эълон қилинган янги Дастури лойиҳаси мунозарасига таклиф этиб, партия янги шароитда олға сураётган мақсад ва вазифалар юзасидан фикр-мулоҳаза юритишга даъват этмоқдалар. Бундай мунозаралар давомида билдириладиган таклифлар дастурий мақсадларимизни аниқроқ ишлаб чиқишга, партия фаолиятини янгилашга кўмаклашади.

П. НИШОНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ШАРТНОМАВИЙ НАРХДА

Ангор район тайёрлов идораси қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишнинг янги усулига ўтди. Энди томорқа эгаларидан мева ва сабзавот маҳсулотларининг ортиқчаси шартномавий нархларда қабул қилинади. Етказиб берилаётган маҳсулотларнинг сифати ҳисобга олинади.

Харид қилиш тартибининг ўзи ҳам анча соддалаштирилди. Хилма-хил ҳужжатлар, справкалар сўралмайдиган бўлди, бундай ноқулайликлар ўзининг мураккаблиги билан ҳамма вақт деҳқонларни чўчитиб келган эди. Эндиликда маҳсулот нархи, уни қабул қилиб олиш ва нақд пулга ҳисоб-китоб қилиш бир неча дақиқа мобайнида ўша ернинг ўзида амалга оширилади. Шундай қилиб Ангордаги якка хўжаликларда неча ўн тонналаб бақлажон, помидор, бодринг, булғор қалампири, қовун ва тарвуз, шафтоли, қулупнай, гилос тайёрланди. Буларнинг деярли ҳаммаси Сурхондарё вилоят матлубот жамиятининг сабзавот дўконларида сотилмоқда, бир қисми эса Ўзбекистон ҳамда мамлакатимизнинг бошқа минтақаларига шартномавий нархларда жўнатилмоқда.

ЗАМИНИМИЗ САХОВАТИ

Фарғона вилоятидаги «Ленинград» давлат хўжалигининг картошкачилик бригадалари ҳосилни йиғиштириб олишга киришдилар. Бу бригадалар ижара усулида меҳнат қилишмоқда. Хўжаликда 300 гектарга яқин майдонга картошка экилган. Деҳқонлар қарийб тўрт ярим минг тонна картошка кавлаб олишни мўлжаллашмоқда.

Сўх дарёси соҳилида жойлашган бу тоғли давлат хўжалигида картошкачилик қадимий анъанага эга. Маҳаллий деҳқонлар йилдан йилга мўл ҳосил етиштириб, ҳаммани ҳайратга солишмоқда. Мана ҳозир ҳам М. Ҳайдаров бригадасининг ижарачилари ҳар гектар майдондан 200 центнердан ортиқ ҳосил олишмоқда. О. Шарипов, Х. Илёсов, О. Мамадалиев, К. Шодмонов бошлиқ жамоалар ҳам ёмон натижага эришгани йўқ. Бу бригадаларнинг хўжалик билан тузган шартномаларида гектаридан 180—190 центнердан ҳосил топшириш режалаштирилган эди.

Экинларга миришкорлик билан ишлов бериш, механизациядан кенг кўламда фойдаланиш ва албатта катта тажриба туфайли шундай мўл ҳосил етиштирилмоқда. Давлат хўжалиги «Узсортсемовощ» жумҳурият бирлашмасига киради. Бирлашма агрономлари ҳам хўжаликка катта ёрдам бермоқдалар. Чунончи, хўжаликда бу мавсумда картошканинг фақат учта навидан ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар. Бу эса ўсимликларнинг касалликлари ва зараркунандаларига қарши курашни анча енгиллаштирди.

Шу кунларда ҳосилнинг катта қисми бевосита далаларнинг ўзидан вилоят савдо тармоқлари ҳамда сабзавот базаларига жўнатилмоқда. Ҳосилнинг кўпчилик қисми давлат хўжалигида — ишчиларнинг оилалари учун, шунингдек келаси йил ҳосили учун уруғлик жамғармаси сифатида қолдирилади.

(ЎзТАГ мухбири).

МЎЪТАБАР НЕЪМАТ

«ФЕРГАНАХЛЕБ» БИРЛАШМАСИ ЖАМОАСИНИНГ МАҲСУЛОТ ТУРИНИ КЎПАЙТИРИШ, СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ СОҲАСИДАГИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Нон ҳақида кўплаб ривоятлар тўқилган. Ҳаммасининг моҳияти битта: нонни хор қилмаслик, исроф бўлишига йўл қўймаслик, уни эъзозлашга даъватдир. Чиндан ҳам бу мўътабар неъматнинг аҳамияти, қадри беназир. Нон ҳиди ҳақидаги ривоятлардан бирида шундай ҳикоят қилинади: шаҳарни душман эгаллаб, жасур ҳимоячиларни қатл этади. Вақт келиб эл яна она шаҳрини озод қилди. Одамлар зиндонга қараб югурадилар. У ерда довюрак ҳимоячилар очлик азобида қийналиб ётганини билишарди. Қарасалар зиндондагиларнинг ўликдан фарқи йўқ, жонсиз. Етиб келган буюк табиб Ибн Сино дафн маросимини тўхтатади. Тандирдан янги узилган иссиқ нон келтиринглар деб буюради, у. Зиндон бандиларини даволашни бошлашдан олдин бўрсилдоқ нонни уларга обдон ҳидлатади. Шундан сўнг одамларда тирилиш аломатлари сезилади, ўзига кела бошлайдилар.

Нон шундай қудрат, шундай мўъжиза. Унинг ўрнини ҳеч нарса боса олмаса керак. Нон бир кун хонадонимиздан тортилса, новвойлар ишламагани туфайли савдо дўконларига шундай неъмат чиқарилмаса, борлиқ-атрофнинг кўркитаровати йўқолади, дастурхонимизни файз тарк этади. Ҳамма нарса бенур, шукухсиз кўринади кўзимизга. Ваҳима босади. Ҳа, бу муқаддас таом тириклигимиз кафолати, ҳаётнинг буюк кашфиёти.

Фарғоналиклар нонни жуда қадрлайдилар. Чойхоналарга кириб эътибор бердик: мамнун, хотиржам ўтириб, чойхўрлик қилаётган аксарият кишилар қаршисидаги патнисда асосан тандир нони. Узум-анжир, холвани ҳам нон билан истеъмол қилишмоқда. Алғов-далғов шу кунларда савдо дўконларида нон ва нон маҳсулотлари сероб. Вақти бемаҳал қачон ташриф буюрманг тандирдан янги ўзилган бўрсилдоқ нон топилади. Одамлари меҳр-оқибатли, ширин сухан. Бозор иқтисодиёти туғдирган танқисликлар шамоли гўё бу ерни узоқдан четлаб ўтгандек. Аслида бу ерда ҳам ўша хўроз қичқирган, ўша тошу тарози бор. Савдо дўконларида хуштаъм тандир нони, булка ва бошқа маҳсулотларнинг аримаслигига келсак бу «Ферганахлеб» ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоасининг намунали хизмати шарофатидир.

Корхона саҳнига қадам қўйишимиз билан салқин шабада муаттар нон ҳидини димоғимизга урди. У бирам хушбўй ва антиқа эдики, беихтиёр дон ва нон ҳақидаги ажойиб қўшиқ ёдга тушди. Атрофдаги кўзимиз тушган барча эркак-аёллар эгнида қордек оппоқ халат. Таомлар султони ҳазрати нонни ана шу мунис кишилар тайёрлашади, савдо дўконларига жўнатиб, ҳаммага ризқ улашадилар. Ҳозиргина темир тандирлардан чиққан хуштаъм, буғи кўтарилиб турган маҳсулотларни ишчилар махсус машиналарга ортишмоқда.

Бирлашма директори Ғанижон Бўронов билан цехларни айланиб юрар эканмиз, муддаомизни англатдик. Идорасида юзма-юз ўтириб, суҳбатини олдик:

— Ун, ёғ, дон, макарон, тухум, гўшт сингари маҳсулотларга талон жорий этилгач қимматчилик бўлармиш деган миш-миш тарқалди. Аҳолининг нон маҳсулотларига талаби кўтарилди. Сотувга чиқарилган нон дўконларга туширилиши билан талаш бўлиб кетди. Бу васвасанинг бошланиши эди. Бошқа шаҳарларда магазинларни шип-шийдон қилишаётганини эшитгандик. Бизга «Ун чекланмаган миқдорда берилади. Президент кўрсатмаси шунақа. Кучингиз етганича олинг. Фақат нон ва нон маҳсулотлари билан савдо қиладиган янги савдо нуқталарини кўпайтиринг», дея йўл-йўриқ беришди...

Энди буёғи — кўрсатма ва режа-ниятларни рўёбга чиқариш бирлашма ишчи-хизматчиларига тан эди. Маъмурият фаоллари билан кенгашиб, имкониятларни янада кенгайтириш борасида омилкорлик кўрсатиб, катта ишларни амалга оширди.

— Фарғонада новвойлик қўлидан келмайдиган одам кам, — дейди Ғанижон ака. — Биз улар орасидан энг сараларини танлаб ишга жалб қилиш ҳисобига тармоқни янада кенгайтирдик. Аҳолининг нон маҳсулотларига бўлган талаб-эҳтиёжини инобатга олиб шаҳарнинг гавжум жойларида цех-дўконларни кўпайтиришга киришдик...

Директор тилга олган дўконларнинг дастлабкиси — «Оби нон» цехи колхоз бозори яқинида очилди. У бир кеча-кундузда икки тонна оби нонни сотувга чиқара бошлади. Бозор ҳудудида қандолатчилик маҳсулотлари сотиладиган дўкон ҳам ишга туширилди. Бозорнинг ичкарисида ҳар хил нон маҳсулотлари билан савдо қилувчи кўчма шохобчалар ташкил этилди. Аҳоли зич яшайдиган маҳаллаларда 30 га яқин оби нон тайёрлаб сотадиган нонвойхоналар ишга туширилди. Чунончи Аҳмаджон Маҳмудов бошчилик қилаётган қўли гул йигитлар беш тандирда тинимсиз нон ёпишаяпти. Абдумажид Маҳрамов, Алижон Бакиров, Ҳамдамжон Қорабоевларнинг қўли-қўлига тегмайди. Бирлашманинг шундоққина биқинида ҳам магазин ишга тушди. Бу дўконнинг афзаллиги шундаки, уни маҳсулот билан таъминлаш учун транспорт талаб қилинмайди. Бирлашма тайёрлаётган хилма-хил маҳсулотлардан қайси бири кўпроқ сотилаётган бўлса, ўшаниси дарҳол етказиб берилади. Одамлар бу ердан ўнга яқин маҳсулотларни харид қилишади. Охунбобоев маҳалласида «Лаззат», Қиргули районида «Олтин бошоқ» нон-қандолатчилик цехи ва савдо дўконлари очилди. Илгарилари бирлашма бўйича бир кеча-кундузда 40 тонна маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, эндиликда бу кўрсаткич 50 тоннани ташкил қилмоқда. Маҳсулот ишлаб чиқариш кўрсаткичи бўйича бу ўсиш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 13 фоизни ташкил этади.

Фарғоналиклар яқин кунларгача торт, печенье, вафли ва кексли маҳсулотларни бошқа жойлардан олишарди. Бозор иқтисодиёти шароитида бу маҳсулотларнинг келиши кескин камайди. Бирлашма ўзи ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Янги қандолатчилик цехи очилиб, хориждан сотиб олинган «Начема» қурилмаси ўрнатилди. Бугун юқорида зикр этилган маҳсулотлар янги цехда тайёрлаб чиқарилмоқда. Муҳими бу ширинликлар харидорларга манзур бўлмоқда. «Начема» ускунаси кўмагида саккиз хил маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Жумладан «Тошкент», «Шакар Чурек», «Городской», «Геркулес» сингари янги маҳсулотларни тайёрлаб чиқариш ўзлаштирилди.

— Фарғоналиклар олдидаги масъулият виждонан ишлашга ундайди. Бўрсилдоқ нонлар ишлаб чиқаришга астойдил ҳаракат қилаяпмиз, — дея сўзини давом эттиради Ғанижон ака Бўронов.

— Маҳсулот сифатини яхшилаш шарти — технологик маром бузилишига йўл қўймасликдир. Хамиртурушнинг эски-янгилиги, сифати ҳам нон маҳсулотларига тубдан таъсир ўтказади. Иссиқ нонни печ ва тандирдан чиққан заҳоти дарҳол тахламаслик, машинага ортмаслик керак. Корхона лабораторияси ходимлари маҳсулот сифати устида ўз назоратларини изчил ўтказишмоқда. Сора Ҳайдарова, Сония Файзиева, шогирдлари Аҳмаджон Раҳматжонов, Дилором Қодирова бу омиллардан пухта хабардор, ўз касбининг хадисини олган кишилар ҳисобланади. Уларнинг назоратида тайёрланган маҳсулотлар сифат жиҳатидан юз фоиз ишчи кафолати билан харидорларга жўнатилмоқда.

Корхона бошлиғи суҳбат давомида ойлик топшириқларни ҳалол уддалаб келаётган ўнлаб донгдор ишчиларнинг номларини тилга олиб ўтди. Қиргули районидаги шохобчада ўзаро мусобақадош бригада сардорлари — Насиба Қўқонбоева билан Наталья Волкова сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича карвонбошилик қилишади. Ишчилар Машрабхон Мамаюсупова, Мавлудахон Холматова, Муҳаббат Рўзматова каби ишчилар ҳам ўз бурчларини виждонан бажаришади. Улар қўлидан чиққан ҳар хил маҳсулотлар хушхўрлиги, бежиримлиги билан ажралиб туради. Фрунзе даҳасидаги булочка ва қуритилган нон маҳсулотлари цехида 50 нафар киши меҳнат қилади. Худди шундай кичик корхоналар вилоятнинг Олтиариқ районидаги Ҳамза шаҳрида, Ленинград районидаги Учқўрғон посёлкасида ҳам ишга туширилди. Сиғими 240 тонна бўлган қоп-қанорсиз ун сақлаш қурилмаси ишга туширилгач, макарон цехида ишлар юришиб кетди, ишчи кучи тежалди, меҳнат унумдорлиги ўсди. Ҳар ой 33 тоннагача маҳсулотни савдо дўконларига етказиб беришга муваффақ бўлинмоқда. Тадбиркор мутахассис Султонали Мавлонов бу цехга бош-қош. Набижон Абдиҳолиқов, Шаҳодат Эгамқулова, Ҳакимжон Мирзамуродовлар бошчилигида тайёрлаб чиқарилган макаронларнинг сифати яхши. Уларга бирон марта эътироз билдирилгани йўқ. Бош технолог Симма Анисимова бундай дейди: «Маҳсулотимиз сифат жиҳатдан бошқаларникидан қолишмайди. Бозор иқтисодиёти кенг миқёсда маҳсулотлар рақобати демакдир. Биз янги шароитда ўз-ўзини таъминлаб, фойда олинадиган илғор усулда ўтиб ишлашга ҳозирлик кўраяпмиз...».

Фарғоналикларнинг нон маҳсулотларига бўлган талаби борган сари ошаяпти. Ҳозир Охунбобоев даҳасида янги завод қад кўтармоқда. Уни 1992 йилда ишга тушириш кўзда тутилган. Янги корхона фойдаланишга топширилгач, нон ишлаб чиқаришдаги ечилмаган муаммолар, жумладан талабга жавоб бермайдиган эски техника ва технология билан боғлиқ қийинчиликлар ҳал бўлади.

Нон комбинатида бўлиб, бу ердаги ишчи-хизматчиларнинг меҳнати билан танишар эканмиз, фарғоналикларнинг ризқи новвойлик касбини муқаддас билган ҳалол ва ишчан кишилар қўлида эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Мозийдан то шу кунгача давом этиб келаётган бу кўҳна, улуғвор касбни эъзозлаётган кишилар таҳсинга, иззат-икромга лойиқдир. Новвойлик оғир, сермашаққат, айни чоғда шарафли касб эканига цехларни айланиб чиққач иқрор бўлдик. Тасаввур қилинг, нон маҳсулотлари 1,5 метр кенгликдаги темир идишда пешма-пеш келиб турибди. Уларни бир киши қабул қилиб олиб жойлаштираяпти. У саккиз соат шу зайлда оёқда тик туриб ишлайди. Директор таъкидлаганидек, новвойлар бамисоли отдек доимо оёқда тик туриб ишлашади. Отнинг саломатлигига эга бўлган кишиларгина бу соҳага чидаш беради. Ҳақ гапни тан олмаслик ноинсофликдир. Тандирнинг қизиғи мартен печини эслатади. Ҳарорат баландлигидан яқинига йўлаб бўлмайди. Эртадан кечгача шу тандир қаршисида терга ботиб ишлаш кишилардан чидам, ирода талаб қилади. Новвой бир кун давомида оёқда туриб ўртача 200 марта тандир чўғига тик қараб, нон ёпади. Куймасдан, бир текисда қизариб пишиши учун улардан кўз узмайди. Бардошингга балли, жонингга тўзим берсин новвой, деб таъзим бажо этамиз.

А. ТУХТАСИНОВ,
Б. ҚАҲҲОРОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбирлари.

Бирлашмага қарашли «Лаззат» кичик корхонасида новвойхона ва дўкон ёнма-ён жойлашган. Суратда шу шохобчанинг жонкуяр ходимлари Роҳатой Иброҳимова ва Ҳанифахон Мамажоновани кўриб турибсиз.

СУРАТДА: қандолатчилик цехи бошлиғининг ўринбосари Собир Салоҳиддинов ва пешқадам ишчи Азиза Асқарова.

СУРАТДА: нон пишириш цехи бошлиғи Ольга Чечевина (ўртада) ва ишлаб чиқариш илғорлари Раҳмат Аҳмаджонов, Дилором Қодировалар.

Л. КИМ олган суратлар.

Озиқ-овқатни кўпайтириш — бош масала

МУАММОНИНГ ЎҚ ИЛДИЗИ

Халқимизни озиқ-овқат билан таъминлашда самарали йўл топиш, ижобий ҳаракат ва интилишларни қўллаб-қувватлаш, янгиликларни дадиллик билан ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш ниҳоятда муҳимдир. Андижонда сабзавотчилик муаммоларига бағишлаб ўтказилган жумҳурият семинар-йиғилишининг кун тартибига ана шу долзарб масалалар қўйилди. Унда Ўзбекистон ССЖ Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг мева-сабзавот тармоқлари бош бошқармаси бошлиғи Ҳ. Холиқов, Ўзбекистон ССЖ мева сабзавот, ва узумчилик саноати концерни раисининг муовини М. Камолов, шунингдек Андижон вилояти деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси И. Қурбонов, вилоят мева-сабзавотчилик саноати бирлашмаси раисининг биринчи муовини Т. Аҳмедов ўртоқлар иштирок этдилар. Семинар-йиғилиш Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхоз-техникумида ўз ишини якунлади.

Юзаки қараганингизда, ёз фаслида мева ва сабзавотчиликда бош қотирадиган жиддий муаммолар йўқдай. Сабабки, бозорга кирсангиз мева билан сабзавот мўл. Июнь, июль ойларида Андижон консерва заводига помидор топшираётган машина ва темир аравалар қатори чўзилиб кетади.

Масаланинг моҳиятига ўткирроқ назар ташласангиз тамоман бошқача аҳвол. Бозорда мева-сабзавот кўп, аммо нарх-навоси чақиб олади. Баҳорда помидорнинг бир килограмми 20—25 сўм бўлди. Куз-қиш фаслида янада кўтарилади. Савдо тармоқларида эса помидор томати кўзларга тўтиё бўлади.

Кўриниб турибдики, сабзавотчиликда ишлар изчил эмас. Бошқача айтганда, саноатни маҳсулот билан таъминлашда меъёр йўқ. Аҳволни ўнглаш учун нима қилиш керак? Аввало помидорнинг энг яхши навларини фаслларга қараб табақалаб эртаки, ўртаки, кечки қилиб экишни йўлга қўймоқ зарур. Сабзавотчиликда қўл меҳнатини камайтириш муҳим муаммо. Сарф-харажатларни озайтириш зарур. Меҳнатни механизациялаштиришга эришиш керак.

Эътиборни уч нуқтага қаратган ҳолда ишни ташкил этмоқ лозим. Меҳнаткашлар таъминотини яхшилаш учун бозорни маҳсулотга тўлдириш, иккинчидан саноатни хом ашё билан узлуксиз таъминлашга эришиш ва умумий фондга юборишни яхшилаш. Мана шу уч нуқтадаги муаммолар ҳал этилса, мева-сабзавотчилик талаб қилинаётган даражага чиқади.

Андижон вилоятида бу борада ўрганса арзийдиган тажриба бор. Ўзбекистон сабзавотчилик ва картошкачилик илмий текшириш институтининг «Ямбол» давлат хўжалигидаги тажриба участкасида жиддий изланишлар натижасида помидорнинг «Тошкент — Москва — Куба» нави яратилди. Янги нав серҳосил. Уни мамлакатнинггина эмас, балки жаҳоннинг бошқа ерларига ҳам бемалол етказиш мумкин. Деҳқон ҳам, харидор ҳам аттанг қилмайди. Семинар қатнашчилари бу навни маъқул топдилар ва кўпроқ майдонга экиш зарурлигини таъкидладилар. Андижон районида ишга туширилган помидорни қайта ишлаш тармоғи ҳам йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Италия мутахассислари билан ҳамкорликда қурилган бу корхона кунига 800—900 тонна помидорни қайта ишламоқда.

«Савай» совхоз-техникуми сабзавоткорлари тажрибаси ҳам кўпчилик эътиборини тортди. Бу ерда биринчи марта помидорнинг кўчати эмас, уруғини экиш тажрибаси қўлланилди. Албатта бу кашфиёт эмас. Лекин катта майдонларга экилганида унинг афзаллиги исботланади. Авваллари кўчатни етиштириш, парваришлаш, очиқ майдонларга кўчириб экиш каби ишлар учун гектарига 4—4,5 минг сўм маблағ сарфланарди.

Бу мавсумда эса ҳар гектар майдонга 200 сўм сарфлашди, холос. Экиш олдидан «Нейтрон» гербицидини тупроққа 5—6 сантиметр чуқурликда аралаштириб чиқишди. Сўнгра помидор уруғини махсус сеялкада чигит эккандай аниқ уялаб экишди. Яганадан ташқари қўл меҳнати қилинмади. Кетмон чопиғи ҳам ўтказилмади. Экин озиқлантириб, культивация қилиниб турилди, холос. Гербициддан ўринли фойдаланилгани учун ёввойи ўт ҳам чиқмади. Помидор кўчатлари эркин ривожланди. Гектарига 90 минг тупдан кўчат қолдирилди. Помидор сентябрь, октябрда териб олинади. Кўриб турибсизки, ҳар гектар ердан 4—4,2 минг сўм маблағ тежаб қолинди. Қўл меҳнати икки баробар камайди. Янги усулда помидор экилган майдоннинг гектаридан 35—40 минг сўм даромад кутилмоқда. Шугина эмас, консерва заводини ҳам куз фаслидаги танглиқдан қутқараяпти. Ўртаки, кечки помидорни шу усулда экиш фойдалидир. Семинар қатнашчилари бу хусусда кенг фикрлашиб олдилар. Бу тажрибани бошқа вилоятларда ҳам кенг қўллаш фақат иқтисодий фойда келтиришини таъкидладилар.

Андижон районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалигининг таниқли сабзавоткори Усмонали Қурбонов бригадирлик қилаётган бўлинмадаги тажрибалар ҳам йиғилиш иштирокчиларини қизиқтирди. Усмонали аканинг ўзига хос мактабидан кўп нарса ўрганиш мумкин. У сабзавотчиликда маҳаллий ўғитдан фойдаланишнинг энг мақбул йўлларини қўллаётир.

Бозор иқтисодиётининг ҳозирги мураккаб шароитида аҳолини мўл-кўл сабзавот ва мева билан таъминлаш учун янгича иш услубларини қидириб топмоқ зарур. Аҳолини қишин-ёзин мева-сабзавот билан етарли таъминлаш долзарб вазифа.

Шуни айтиш кераккки, сабзавотчиликка бағишланган бундай семинар-йиғилишларнинг аҳамияти катта. Аммо унда кўпроқ ўрганиш ва ўргатишга имкон етишмади. Чунки бир кунда вилоятнинг у чеккасидан бу чеккасигача кўриб чиқиб, далаларда бўлиб, тажрибалар сир-асрорини ўрганиб, якун ясаш билан муаммоларнинг ўқ илдизини топиш қийин. Лекин буни хайрли ишнинг дебочаси деб тушуниш мумкин.

Иккинчидан, мева-сабзавотчилик помидор билан олмадан иборат эмас. Ўрик, нок, оддий қора гилос етиштириш ҳам ачинарли аҳволда. Булар ҳақида сўз юритилмади. Қулупнайнинг бир килограмми 30 сўмга чиқди. У ҳам анқонинг уруғига айланаётир. Писта, бодом, майиз сотиб олишни деҳқоннинг, ишчининг ҳамёни кўтармай қолди. Булар жумҳурият миқёсидаги семинар-йиғилиш кун тартибига қўйилмаса, қачон ҳал этилади, ахир? Ўйлаймизки, навбатдаги йиғинларда ушбу масалалар батафсил таҳлил этилади. Энг муҳими, шундай кенгашларда ҳеч бўлмаганда битта муаммо ўзининг узил-кесил ечимини топиши керак. Ўрганиш, баҳслашиш, фикрлашиш билан бирга амалий ишлар кўпроқ бўлгани соз.

А. ҚОРАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ТЕҲРОН. Эрон-ислом жумҳуриятининг Президенти А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний бу ерга расмий ташриф буюрган Озарбайжон жумҳуриятининг Президенти А. Н. Муталибовни қабул қилди. Суҳбат чоғида А. Н. Муталибов икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш масалалари юзасидан Теҳронда ўтказилган музокаралар «ниҳоятда ижобий» бўлганини таъкидлади. У Совет Иттифоқида Эрон билан алоқаларни чуқурлаштиришга алоҳида аҳамият берилаётганини уқтирди.

* * *

ДЕҲЛИ. Ўзбекистон ССР Президенти Ислом Каримов ўзининг Деҳлидаги расмий музокаралари якунларидан қониқиш билдирди. У ТАСС ва СССР давлат телерадиоси мухбирлари билан суҳбатда жумҳурият 20 август куни янги Иттифоқ шартномасини имзолашга ҳозирлик кўраётганини ва бундай шароитда мустақил Ўзбекистоннинг хорижга биринчи марта бевосита чиқиш тажрибаси аниқ-равшан самара берганини таъкидлади. Иккита муҳим ҳужжат: иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорлик юзасидан битим, шунингдек маданият, санъат, таълим, илм-фан, сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

* * *

СОФИЯ. Болгария ҳукумати шахтёрларнинг оммавий иш ташлаши натижасида мамлакатдаги ижтимоий-сиёсий аҳвол жуда кескинлашганлиги муносабати билан ташвиш билдирди. Вазирлар Кенгашининг якшанба куни бўлиб ўтган мажлисида «Подкреп» меҳнат конфедерацияси касаба уюшмасидаги муайян доиралар бошланган музокараларни назар-писанд қилмай, иш ташлашни кенгайтиришда давом этаётганликлари, мамлакатда ижтимоий тинчлик сақланишини хавф остига қўяётганликлари таъкидланди. Иш ташлашда 22 мингга яқин шахтёр қатнашмоқда. Улар иш ҳақи анча оширилишини, меҳнат шароитлари яхшиланишини, ижтимоий таъминотнинг мавжуд нормалари қайта кўриб чиқилишини талаб қилмоқдалар.

* * *

ТЕҲРОН. Эрон Афғонистон мужоҳиддинлари ўз қўлларида ушлаб турган совет ҳарбий асирларини озод қилиш юзасидан инсонпарварлик мақсадларини кўзлаб, воситачилик қилишга тайёрдир. Эрон ислом жумҳурияти ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий якшанба куни совет журналистларига шу ҳақда гапирди.

* * *

ЛИМА. Якшанба куни Перуда маҳаллий ҳокимият идораларига қўшимча сайлов бошланди. Унда мамлакатнинг 372 округи ҳамда 20 вилоятида маҳаллий ҳокимият идоралари сайланади. Миллий сайлов трибуналининг маълумотларига қараганда, сайловда бир миллионга яқин киши қатнашиши керак. Мамлакатнинг овоз бериладиган 99 фоиз ҳудудида сўл экстремистларнинг ҳуружлари тўхтамаётгани сабабли фавқулодда ҳолат амал қилмоқда.

* * *

БЕЛГРАД. Якшанбада кун бўйи Окучаний шаҳри атрофида тинчлик сақланиб турди. Бу ерда ўтган уч кун мобайнида сулҳ бузилиб, Ички ишлар вазирлиги бўлинмалари, Хорватия халқ гвардияси ва маҳаллий Серб отрядлари ўртасида қуролли тўқнашувлар бўлган эди. Томонларни ажратиш мақсадида таназзул рўй берган ерга Югославия халқ армиясининг қисмлари ташланди. Хорватиянинг таназзул рўй берган ерларига кузатувчиларнинг учта аралаш гуруҳи юборилди. Бу гуруҳ таркибига Иттифоқ, шунингдек Босния ва Герцеговина, Македония жумҳурият Ички ишлар вазирликларининг вакиллари кирган. Уларнинг вазифаси томонлар ажратилган ердаги аҳволни назорат қилишдир.

* * *

БУДАПЕШТ. Якшанба куни Венгрия шимоли-шарқидаги Мариапоч деган жой диндорларнинг оммавий зиёратгоҳига айланди. Рим папаси Иоанн Павел II ўзининг пасторлик сафарининг учинчи кунида бу ерда ибодат қилди. Тантанали равишда амалга оширилган ибодат Византия удумига мувофиқ ўтказилди. Шундай қилиб, Ватикан бошлиғи Венгрия билан қўшни мамлакатларда иш олиб бораётган грек католик жамоаларига ҳурмат бажо келтирди. Мариапочдаги маросим бу табаррук зотнинг Венгрияда бўлган вақтидаги энг оммавий ибодати бўлди. Унда 200 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Маросимда венгриялик диндорларгина эмас, Чехословакия, Руминия ва Совет Иттифоқидан келган зиёратчилар ҳам ҳозир бўлдилар.

* * *

ЛОНДОН. 1991 йилнинг майидан нюль ойининг охирларигача бўлган даврда Ироқда 394 киши вабо касалига дучор бўлганлиги рўйхатга олинди. Беморларнинг бири вафот этди. Форс кўрфазидаги уруш вақтида бомбардимон натижасида мамлакат энергия ва сув таъминоти тизимида рўй берган катта вайронагарчиликлар вабонинг келиб чиқишига сабаб бўлди.

* * *

ПЕКИН. Якшанба куни Хитой халқ жумҳуриятининг Гуандун вилоятидаги темир йўлларнинг бирида фожиа рўй берди. Натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 20 киши жароҳатланди. Поезд узун йўлак орқали ўтаётганида унинг юк вагонида ўт чиқди. Поезд шошилинч равишда тўхтатилганидан сўнг унинг саросимага тушган баъзи йўловчилари қарши йўлга сакрай бошладилар. Йўлак қоронғи бўлганлиги сабабли уларнинг кўпчилиги қаршидан келаётган юк поездининг остида қолдилар.

* * *

ҚОҲИРА. 20 яшар Раафат Иброҳим араблардан босиб олинган ерлардаги исроиллик аскарларнинг яна бир қурбони бўлди. Фаластинлик бу йигит бир кун аввал Шатидаги (Ғазо минтақаси) қочоқлар лагерида босқинчилар армиясининг бўлинмалари билан бўлган тўқнашувларда кўрган жароҳатидан ҳалок бўлди.

Босиб олинган Ғазо минтақасида кеча полиция ва армия билан тўқнашувларда олти нафар фаластинлик жароҳатланди. Мисрда чиқадиган «Ал аҳром» рўзномасининг хабар қилишича, Шати, Нусайрат ва Хон Юнис лагерларидаги тўқнашувлар, айниқса шиддатли бўлган.

Исроил радиосининг хабарига қараганда бир гуруҳ фаластинлик ўспиринлар кеча Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида жойлашган Кабатия деган жойдаги ҳарбий трибунал биносига қурол билан ҳужум қилганлар. Қанча киши қурбон бўлгани хабар қилинмади.

(ТАСС).

Қоғозбозликка ўт тушсин!

ЎРТАДА САРСОНИЛИК

«Мен Улуғ Ватан уруши йилларида юртимизни фашист босқинчиларидан холос этишда қатнашганман... Ёшим 78 га тўлди. Етти нафар фарзандим, 30 га яқин набирам бор...

Шу ёшгача на район ва на хўжалик раҳбарларига илтимос билан мурожаат қилмагандим. Умримнинг энг азиз онларини қишлоқ хўжалигига бахш этганман. Колхозчи бўлдим, бригадирлик қилдим. Фарзандларимни ҳам меҳнатга ўргатдим. Бироқ бугунга келиб кўпчилик тенгдошларим қатори партия-ҳукуматимиз томонидан яратилган имтиёзлардан фойдалана олмаяпман...

Бундан беш йил муқаддам район социал таъминоти бўлимига енгил машина олиш учун ариза бергандим. 1987 йили талабимнинг қондирилиши ҳақида район ижроия комитети раисининг ўринбосари Н. Бобораҳимов имзоси билан 220-Р номерли фармойиш қўлимга тегди.

МАНА ЎША ҲУЖЖАТ: **«Район социал таъминоти бўлимига ажратилган «Жигули — 21063» маркали енгил автомашинани социал таъминот бўлимининг 1986 йил 16 сентябрдаги ёзишмасига асосан пенсионер, Улуғ Ватан урушининг учинчи гуруҳ ногирони ўртоқ Ёрматов Шерматга сотишга рухсат этилсин.**

Район ижроия комитети раисининг ўринбосари
Н. БОБОРАҲИМОВ.

Бироқ шу кунгача ҳам ажратилган машинани ололмаяпман. Учрамаган идорам қолмади. Ёрдам берсангиз...».

«Адолатнинг икки манбаи мавжуд: биринчидан ҳеч бир кимсага зиён етказмаслик ва иккинчидан жамиятга наф келтириш...». Юқоридаги шикоят-ариза билан таниша туриб машҳур Рим файласуфи Марк Тулейнинг мазкур сўзлари ёдимга тушди.

Ёрдам берсангиз... Водиллик отахон мактубида ана шундай илтижо қилинади. Демак, кимдир алданган, бошқа биров эса... Саволларга жавоб олиш ниятида Ё. Шерматов билан учрашиб, масалага аниқлик киритиш лозимлигини ҳис этдик.

Район партия комитети ташкилий ишлар бўлимининг мудири Муҳаммаджон Абдуллаев шикоят мазмуни билан танишгач, ижроқўм раисининг муовини енгил автомашиналар тақсимотини тартибга солувчи махсус ҳайъат раиси А. Сиддиқовни йўқлатди...

— Биз мазкур иш билан илгари ҳам шуғуллангандик шекилли, — дея гап бошлади муовин. — Ҳужжатларни кўришингиз мумкин...

Мактубга илова қилинган ҳужжатдан кўчирма: «Район ижроқўми қошидаги пенсионерларнинг енгил автомашина сотиб олишларини тартибга солувчи ҳайъат сизга (Ё. Шерматовга) шуни маълум қиладики, ижроия комитет машина ололмаётганингиз хусусидаги аризангизни кўриб чиқди.

Фармойишга уч йилдан ошганлиги сабабли янгитдан район социал таъминот бўлимига ариза бериб, навбатга туришингиз ва шу асосда талабингиз қондирилиши билдирилади.

Район ижроия комитети раисининг ўринбосари
А. СИДДИҚОВ».

Биз ҳужжатлар билан танишдик. Шикоятга алоқадор бўлган масъул шахсларнинг қай бири билан суҳбатлашмайлик, 1986—1987 йиллардаги тақсимот бугунги кун меъзонига мос келмаётганлигини таъкидлашди.

А. Сиддиқов мазкур масала юзасидан арзчининг фарзандлари билан ҳам суҳбатлашганини айтди.

— Биз қонун асосида иш юритганмиз, — деди у. — Бугун ҳам аҳоли талаби тўла инобатга олинмоқда. Бироқ кўпчилик истагини қондириш имконияти йўқ. Бу бизнинг айбимиз эмас...

Муовиннинг таъкидлашича, 1986—1987 йилларда вилоятга жуда кўп миқдорда — районга эса йилига 300 тадан енгил машина ажратилган. Улар магазинлар орқали насияга ҳам тарқатилиб, «Москвич», «Запорожец» маркалилари ҳатто очиқ савдога чиқарилган.

Ё. Шерматовга эса айни шундай «арзончилик» йиллари машина ажратилганлиги ҳақида фармойиш берилган.

1989 йилдан бошлаб тақсимотда узилишлар рўй бора бошлагани ҳеч кимга сир эмас. Ўтган йили районга атиги 152 та автомашина ажратилди. Бозор муносабатлари бу соҳада ҳам қатор муаммоларни келтириб чиқарди. Талаб ортган сайин енгил машиналар нархи чайқов бозорларида кескин ошди. Баъзилар имкон борида машиналик бўлиб қолиш йўлларини излай бошладилар. Бугун ҳам ана шундай вазият ҳукмронлик қилаётир. Бунинг устига пенсионерлар ва уларга тенглаштирган шахсларга имтиёзли равишда машина ажратиш ҳақида махсус фармойиш эълон қилинди. Фарғона районида эса беш мингга яқин ана шундай кишилар бор.

Водил қишлоқ Кенгашининг раиси Х. Қулпиддинов билан учрашдик. У арзчи талаби кўпдан бери тортишувга сабаб бўлаётганлигини айтди.

— Бугунгача ҳудудимизда машина олиш учун 37 имтиёзли шахс рўйхатда турибди. Яқинда уларнинг олтитасига, жумладан Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан уч кишига машина ажратилди.

— Ўша рўйхатда Ё. Шерматов борми?..

Афсуски, имтиёзлилар рўйхатида бу ном кўринмади.

Сабабини суриштирдик. Район социал таъминоти бўлимининг 1986 йилда тузилган машина олиш учун ариза берганлар китобида Ё. Шерматов номи умуман қайд қилинмаган экан. Хўш, унда арзчи дастак қилиб юрган фармойиш нимага асосланиб берилган? А. Сиддиқов буни шундай изоҳлайди:

— Машина кўп бўлганидан кейин бергандирмизда...

Суҳбатдошимиз юқоридаги ҳужжат бугун ҳеч қандай кучга эга эмаслигини таъкидлади. Бу Ё. Шерматов қўлидаги фармойиш унга машина олиш ҳуқуқини бермайди, дегани эди. Балким, А. Сиддиқов ҳақдир. У амалдаги қонунлардан четга чиқмаган ҳолда иш тутаётгандир. Бироқ ҳар қандай қонун ва қарорлар аввало инсон учун хизмат қилажагини унутишга, ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ Нима бўлганда ҳам Ё. Шерматовнинг қўлида ижроқўм муҳри босилган ФАРМОЙИШ бор. Боринки, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси бир пайтлар қандайдир сабабларга кўра ўзига ажратилган машинани ололмаган ва бу билан бефарқликка йўл қўйган бўлиши мумкин. Аммо у йўллаган мактубдаги ушбу жумлалар кишини ўйга толдиради: «...оргқавароtдан эшитишимга қараганда гўё мен 1986 йилда берилган енгил машинани олмаганмишман. Бунинг устига ижроқўмнинг рад жавобини уч ойдан сўнг ўзим сўраб олдим. Буни қандай тушуниш керак...».

Кўриниб турибдики, ҳар иккала тараф ҳам бугун ўзларини ҳақ санамоқдалар. Бир сўз билан айтганда «қарс» икки қўлдан чиқаётир. Хўш, ким ҳақ ўзи? Ажратилган машинани ўз вақтида олмаган отахонми? Ёки ижроқўмдагилар?

Мазкур саволга жавоб қайтаришдан аввал бир нуқтага эътибор қаратиш лозим. 1986 йили райижроқўм раисининг муовини юқоридаги машҳур фармойишга имзо чеккани тўғри. Лекин фармойиш ижроси назоратга олинмаган. Бугун ана шу хатони тузатиш керак, деб ўйлаймиз.

Ё. Шерматовга эса масала моҳияти, носамимий муносабат сабабини тушунтириш лозим. Бугун партия-ҳукуматимиз инсон омилига асосий эътиборни қаратаётир. Тўраларча муносабат кескин қораланмоқда. Шундай экан отахоннинг арз-додига эринмай қулоқ осиш, унга амалдаги қонунларга таяниб, тўғри йўл кўрсатиш, аввало ижроқўмдагиларнинг биринчи галдаги вазифасидир.

Ижтимоий ҳаётда бугун ана шундай муаммолар кўп учраётир. Шикоят-аризалар билан муҳарририятга мурожаат қилаётганлар сони ортмоқда. Бу эса жойларда юз бераётган лоқайдлик ва тўраларча муносабатнинг касофатидир. Бунга барҳам бермоқ керак. Фарғона район ижроия комитети қошида фаолият юритаётган пенсионерларга ва уларга тенглаштирилган шахсларга машина ажратишни тартибга солувчи ҳайъат аъзоларининг муаммони узил-кесил ҳал этишларига ишончимиз комил.

М. АБДУРАҲМОНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Бўз районида маҳаллий саноатнинг кичик корхоналарини қуришга алоҳида эътибор берилмоқда. Жойларда бундай иш жойларини очиш пайтида аҳолининг касб-кори, қандай маҳсулот турларини ишлаб чиқаришга қизиқиши ҳам инобатга олинади. Бўзликлар атлас тўқиш касбига мойиллик билдирдилар. Районда ташкил қилинган атлас тўқиш цехида ҳозирги кунда 60 нафар хотин-қиз меҳнат қилмоқда. Улар бу касбнинг сир-асрорларини тез ўзлаштириб олиб, моҳир тўқувчилар бўлиб етишдилар. Ҳар ойда 110 минг сўмлик атлас тўқиб чиқарилмоқда.

СУРАТДА: цех бошлиғи Абдуғаффор Араббоев, сифат бўйича назоратчи Олтиной Султонова, моҳир тўқувчи Феруза Абдуллаевалар тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

Ҳовли тўйлари

Наманган районидаги «Самарқанд» давлат хўжалигида 90 оилага ер берилди. Улардан 50 таси уй қуришни бошлаб юборди.

Давлат хўжалиги турар жой барпо этаётган ишчиларни ўз ҳудудидаги цехда ишлаб чиқараётган ғишт, қурилиш материаллари билан таъминламоқда. Натижада қурилишлар тез бормоқда. Бўстон ва Чаманзор қишлоқларида қисқа муддатда 10 та уй битказилди. Ишчилар оилалари уйларга кўчиб киришди. Шофёр Зоҳиджон Камолов, ишчи Абдурасул Нажмиддинов, бригада бошлиғи Абдурасул Акбаров, сувчи Раҳимберди Боймирзаев, Иззатулла Чўлпонов оилалари ҳовли тўйлари ўтказдилар.

«Коммунизм» жамоа хўжалигидаги мавжуд 13 та дала шийпонида тандир қурилиб, иссиқ оби нонлар ёпила бошланди. Бу қулайликдан, айниқса далада ишлаётган колхозчи аёллар мамнун бўлмоқдалар.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

АСАЛ ЛАЗЗАТИ

Бозор иқтисодиётига ўтилиши муносабати билан ҳар бир корхона, жамоа ўз рўзғорини ўзи тебратиш имкониятини топишига тўғри келмоқда. Қўрғонтепа районлараро улгуржи савдо базаси савдо тармоқларига саноат ва озиқ-овқат моллари етказиб беришда воситачилик қилибгина қолмай, ўзи ҳам аҳолини истеъмол моллари билан таъминлашга киришди. Бу ерда асал қадоқлаш цехи қурилиб, ишга туширилди. Маҳсулот асосан аҳолидан шартнома асосида қабул қилиб олинади. Биргина июль ойида шартномачилардан 8 тоннага яқин асал қабул қилиб олинди.

Кичик корхонада асални қайта ишлаб, шиша идишларга қуядиган серунум дастгоҳлар ишлаб турибди. Кунига 500 килограмм асал қайта ишланиб, сиғими 400 граммлик шиша идишларда қадоқланган ҳолда дўконларга чиқарилмоқда.

Бу юмушни атиги 3 киши уддаламоқда. Ишчилардан Мирзавой Муҳиддинов, Жумавой Қосимовлар кунлик топшириқни ошириб бажармоқдалар.

Ширинликлар, хусусан шакар маҳсулоти пештахталарда тақчил бўлаётган ҳозирги шароитда аҳолига асал етказиб берилиб, яхши иш қилинмоқда.

С. РЎЗИМАТОВ.

Табиат ва инсон

САЙРОҚИ

«Инсон қўли билан яратилган мўъжизани қайта қуриш мумкин, бироқ йўқ қилиб юборилган табиат мўъжизасини тиклаб бўлмайди. Биологик зот ҳисобланувчи ақл эгаси — инсон буни унутмаслиги зарур, шундагина у зотига берилган номни оқлайди —исми-жисмига мос келади». И. Акимушкиннинг ана шу сўзларини ҳар сафар ўқиганимда бир дўстим афсус-надомат билан сўзлаб берган қуйидаги воқеа ёдимга тушади:

«Кўкдала» давлат хўжалигида бир кун дам олиб, эртасига уй эгасининг таклифи билан овга чиқадиган бўлдик. 10—15 минг гектардан зиёд майдондаги кўм-кўк ғалла майсасининг шабадада шовуллаши кишига завқ бағишлайди. Қирадирлар ёмғирдан сўнг шундай яшнаганки, боқиб тўймайсан киши. Майин шабада танага ҳузур бағишлайди. Кенгликлар оша юрарканмиз, ҳамроҳимга мурожаат этдим:

— Нега Кўкдала дейишади?

— Бу ерлар баҳорда кўм-кўк бўлиб кўзингизни яшнатади. Номини шундан олишган бўлса, ажаб эмас.

Бироз дам олганимиздан сўнг Раҳим ака ғаллазор ўртасига ишора қилди. Буюмларимизни адирда қолдирдик-да, тўрларни кўтариб, белга урадиган ўтлоқ оралаб кетдик. Озгина юрилгач, мезбон бизни тўхтатди:

— Шошманглар!

Сўнгра у тўрлардан қандай фойдаланишни тушунтирди. Шу тобда оёғимиз тагидан «пир-р» этиб, бедана кўтарилди.

— Эҳ, ордона қолгурни қўрқитиб юбордик, —афсус билан бош чайқади Раҳим ака.

Жонивор унча узоқ учмади. Биздан қирқ метрлар чамаси узоқлашиб, яна қўнди. Тағин «битбилдиқ-битбилдиқ» дея сайрашга тушди.

Яна ишга киришдик. Тўрларни ғаллазор устига ёйиб, четидаги ипни боғлаб бўлганимиздан сўнг Раҳим ака дам олишга рухсат берди. Ўзи эса айланиб, ғалла пояларини қимирлатиб юрди. Ниҳоят тўрлар силкиниб қолди. Бунда бизни у имлай бошлади. Тўрларга урилаётган беданалар бир неча бор питирлаб, сўнгра жимиб қолди. Мезбон жониворларни авайлаб ушлаб, халтага жойлай бошлади.

Орадан бир соатча ўтгач, барча тўрлардаги беданаларни йиғиштириб бўлгач, Раҳим ака бизларни адирга бошлади. Бедана солинган халтани орқалаб, тўрни елкалаганча сайхонликка чиқдик. Шундай тоза ҳавода, жониворларнинг ёқимли хонишидан ғоят шод эдик. Ноёб қушларнинг «кабоб» бўлишини ҳеч ўйламагандик. Беданалар овланиб, кабобхўрлик шу зайл давом этса, уларнинг тақдири не кечади?

Бундан ярим соатлар чамаси ғоят ҳайратланиб, кўзларининг умидвор боқишларидан лол бўлиб, беданаларни томоша қилгандик. Энди улар йўқ. Патлари юлиниб, боши танасидан жудо қилинди. Ичак-чавоқлари олиб ташлангач, ўчоқ қазилиб, гулхан ёқилди. Орадан кўп ўтмай кабоб ҳам тайёр бўлди.

— Бу савилнинг гўшти жоннинг роҳати-да, —деди оғзининг таноби қочиб Раҳим ака мўйловини силаб. — Бедана қўм-кўк ўтлар орасида яшашни, хониш қилишни ёқтирадиган қушларнинг энг нозик ва гўзали. Айни чоғда энг сергаги. Мабодо тўрларсиз тутаман десангиз, овора бўласиз. Бундан бир неча йил илгари, шундай қўй боқиб юрсам, тўсатдан оёғим тагидан «пирр» этиб кўтарилди. Унинг қўнишини кузатдим. Қўнгач, чопонни ечиб, пайт пойладим. У айёр ҳам экан. Ерга қўнгач, ўша жойда туриб қолмасдан анча жойга кетиб қолибди. Бундан бехабар қўнган ерига чопон билан ташландим. Уни ушладим, деб хурсанд бўлганча чопон тагини пайпаслайман. Қаёқда дейсиз, учиб кетишга улгурган экан. Айёрлигига қойил қолдим. Бир жойда тўда-тўда бўлиб туришмайди. Бир-биридан узоқ юришади. Айни тонг палласи навбатма-навбат хониш қилишади. Куннинг иссиғида ўтлар ўртасида, ғўза соясида дам олади ва яна саҳарда «куйлайди».

Баҳорда ғаллазорда, ўт-ўланлар орасида кўп учрайди. Ёзда кўкатлар қовжираб сарғайиб қолгач, ўзларини ғўза пайкалларига уришади. Кўм-кўк суви сероб, салқин ерларни ёқтиришади. Йилда бир марта бола очишади. Кўп эмас, бир нечтагина, холос. Комбайнлар, тракторлар остида қолиб, кўпи нобуд бўлади. Каттасининг оғирлиги 150—180 граммгача тош босади.

Раҳим аканинг ҳикояси тугамас, ҳамон сўзларди. Ўн метрча нарида ётган бедана патларига . кўзим тушди-ю жойимдан туриб кетдим. Нарида ётган бир тўда бедана каллаларини кўриб, кўзларимга ёш қалқиди.

Тез юриб келдим-да, халтада қийналиб, ўлим талвасасида ётган беданаларнинг қолганларини учириб юбордим.

— Ҳой, меҳмон бундай қилманг, улар бедананинг хўрозлари.

Мезбон менинг бу ишимдан ҳайрон бўлди-ю ортиқ сўз айтолмасди...

Дўстим шу ерда ҳикоясини тугатди.

Ҳозир беданаларни овлаш, пуллаш авж олган. Аммо саёқ овчиларга чора кўрилмаяпти. Шу боис кўп жойларда бу гўзал қушлар камайиб кетаётир.

Яқин йилларгача ғаллазорлар, бедапоялардан уларнинг хониши келиб турарди. Гўзаллигидан завқланиб, ёқимли овозидан сармаст бўлардик. Кўкдала кенгликларидагина эмас, Чироқчи районидаги Қўчқорбулоқ, Ўмакай қишлоқларининг хушҳаво ерларида уларни овлаш, уришқоқларини ушлаб олиб кетиш давом этмоқда. Агар аҳвол шу зайилда бўлса, тез орада улардан маҳрум бўлишимиз ҳеч гап эмас.

Бундан ўн йилларча муқаддам мазкур кенгликларда сон-саноқсиз беданалар хониш қилган бўлса, эндиликда улар овози узоқ қирлар ортидан аҳён-аҳёнда чалинади, холос. Ўзбошимча овчилар уларни қириб, йўқ қилишмоқда. Бундай ҳоллар га чек қўйиш даркор.

Б. МУРОДОВ.

БАЙНАЛМИЛАЛЧИ ХОТИРАСИ

Яқинда Андижон вилояти Избоскан ноҳияси Карл Маркс номли жамоа хўжалигининг ўйингоҳида марҳум байналмилалжангчи Ойбек Шералиев хотирасига бағишланган футбол мусобақаси ўтказилди.

Барча рақибларини мағлубиятга учратган «Шоликор» командаси футболчилари биринчи ўринни эгалладилар. Ёшлардан таркиб топган «Умид» командаси иккинчи, «Сайёд» командаси учинчи ўринни эгаллади. О. Аҳмедов, К. Юсупов, А. Мирзаев, Т. Раҳмонов ва Ш. Жўраев каби футболчилар «Энг яхши ўйинчи» деб топилдилар.

Фахрли ўринни эгаллаган командалар қатори уларга ҳам жамоа хўжалиги фирқа, касаба уюшмалари ва комсомол қўмиталарининг эсдалик совғалари ҳамда фахрий ёрлиқлари топширилди.

О. МАҲМАЮСУПОВ.

«Спортлото» «45 дан 6» ва «36 дан 5» лотереяларининг 33-тиражи натижалари қуйидагича:

«45 дан 6» лотереясида: 17 (конькида югуриш спорти), 20 (елканли қайиқ ҳайдаш спорти), 24 (қўл тўпи), 38 (альпинизм), 39 (бадминтон), 44 (шахмат).

«36 дан 5» лотереясида: 1 (баскетбол), 23 (чанғида сакраш ва иккикураш), 30 (оғир атлетика), 33 (футбол), 34 (чим устида хоккей).

СПОРТПРОГНОЗ

(31 АВГУСТДАН—7 СЕНТЯБРГАЧА ДАВОМ ЭТАДИГАН 35-ТИРАЖ ДАСТУРИ)

ШАЙБАЛИ ХОККЕЙ — КАНАДА КУБОГИ.
31 август (шанба).

1.	СССР—ЧСФР	1
2.	Швеция—АҚШ	Х

ФУТБОЛ БЎЙИЧА СССР ЧЕМПИОНАТИ. ОЛИЙ ЛИГА
31 август (шанба).

3.	«Шахтёр» (Донецк)—Локомотив (Москва)	2
4.	«Черноморец» (Одесса)—«Торпедо» (Москва)	Х
5.	«Днепр» (Днепропетровск)—«Металлист» (Харьков)	Х
6.	«Динамо» (Москва)—«Металлург» (Запорожье)	1
7.	«Динамо» (Киев)—«Арарат» (Ереван)	2
8.	«Помир» (Душанбе)—«Спартак» (Владикавказ)	2
9.	«Пахтакор» (Тошкент)—МАСК (Москва)	2

7 сентябрь (якшанба)

10.	«Спартак (Москва)—«Динамо» (Киев)	2

Биринчи лига
1 сентябрь (якшанба)

11.	«Нефтчи» (Боку)—«Локомотив» (Нижний Новгород)	1
12.	«Уралмаш» (Свердловск)—«Навбаҳор» (Наманган)	Х
13.	«Геолог» (Тюмень)—«Нефтяник» (Фарғона)	1

ИЗОҲ: жуфтликлар охиридаги 1, Х, 2 рақамлари қуръа натижалари бўлиб, ушбу ўйин бирон бир сабабга кўра ўтказилмай қолса, унинг охирида кўрсатилган белги тираж якунида ҳисобга олинади.

ИККИ ХАБАР

Кейинги йилларда Булунғур районида аҳоли саломатлигини яхшилаш, тиббиёт муассасалари тармоғини кенгайтириш борасида талайгина ишлар амалга оширилмоқда. Яқинда марказий шифохона қошида реанимация бўлими очилди. Янги бўлимга жарроҳлик соҳасида кўп йиллар самарали ишлаб катта тажриба тўплаган Келдибек Аҳмедов мудир этиб тайинланди. Бу ерда 20 га яқин малакали тиббиёт ходимлари беморларга намунали хизмат кўрсатаяпти. Айни пайтда махсус палаталар, бемор тиббий кўрикдан ўтказиладиган хоналар мамлакатимизда, шунингдек, хорижий давлатларда ишлаб чиқарилган замонавий асбоб-ускуналар ҳамда мебеллар билан жиҳозланган.

* * *

Калтепа қишлоғи Фозил Йўлдош номли давлат хўжалигининг йирик қишлоқларидан. Бу ерда 150 га яқин хонадон истиқомат қилади. Чор атрофи боғ-роғлар билан қуршалган сўлим қишлоқнинг қиёфаси сўнгги йилларда тубдан ўзгариб бормоқда. Турли маданий-маиший бинолар қурилиб фойдаланишга топширилаяпти. Қишлоқ марказидаги новвойхона, сартарошхона, транспортларга техник хизмати кўрсатиш пункти аҳоли оғирини енгил қилмоқда.

Яқинда бу ерда 140 ўринли болалар боғчаси ишга тушди. Жажжилар масканида кичкинтойлар яйраб-кувнаб камол топишлари, мароқли дам олишлари ҳамда жисмоний чиниқишлари учун шароит яратилган.

Х. ҚОСИМОВ.

Қадрли муштарийлар! «Қишлоқ ҳақиқати»нинг 1992 йилги обуна баҳоси 25 сўм 68 тийин қилиб белгиланди. Рўзнома йилига 265 марта хонадонингизга ташриф буюради. Бир газетани камида 3—4 муштарий ўқиса, минг-минглаб кишилар ўзларининг билим доираларини кенгайтирадилар, маънавий эҳтиёжларини қондирадилар, дунё воқеаларидан хабардор бўладилар. 12 сўм 84 тийин тўланса, олти ойга расмийлаштириш мумкин.

МЕҲР ОҒУШИДА

Балиқчи районида боқувчисини йўқотган, ўзгалар ёрдамига муҳтож бўлган қарияларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Ёлғиз яшаётган 64 нафар чол ва кампирни жамоа хўжаликлари, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари оталиққа олдилар.

Қаровсиз қарияларнинг турмуш шароитини яхшилаш, ҳолидан хабар олиш район ижтимоий-таъминот бўлими қошидаги марказ диққат-эътиборида турибди. 33 нафар ходим кексаларга кўнгилдагидек хизмат кўрсатишаяпти.

Спорт буюмлари фабрикаси жамоаси Жигаристонда табиий офатдан зарар кўрган кишиларга кўмак уюштирди. Кўрсатилган ёрдам миқдори 9 минг сўмни ташкил этди.

А. ВАҲОБОВ.

КЎНГИЛЛИ ҲОРДИҚ

Мана, ниҳоят пионер ва ўқувчиларнинг ёзги дам олиш таътили ниҳоясига етай деб қолди. Хўш, бу ёз пионер лагерларида фарзандларимиз қандай ҳордиқ чиқаришди? Уларнинг дам олишлари учун оромгоҳларда керакли шарт-шароит яратилганмиди? Биз ана шундай саволларга жавоб топиш мақсадида Қашқадарё вилоятининг Яккабоғ районига бордик. Майна Ҳасанова номли кашшофлар лагерида бўлиб, унинг бошлиғи Ҳақназар Тожиев билан суҳбатлашганимизда кўп нарса ойдин бўлди:

— Ўтган йили оромгоҳда жами 1861 нафар дам олувчиларни қабул этган бўлсак, жорий йилди 1726 нафар ёшлар ҳордиқ чиқаришмоқда. 1990 йили дам олиш учун киши бошига 1 сўм 60 тийин сарфланган бўлса, 1991 йилга келиб бундай сарфлар 5 сўм 60 тийинга етди.

Район агросаноат касаба уюшмаси оромгоҳга катта амалий ёрдам кўрсатди. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва байналмилал жангчиларнинг фарзандлари дам олишлари учун бепул йўлланмалар берилди.

Кашшофлар масканида хизмат кўрсатиш намунали йўлга қўйилди. Айниқса, ўқувчилар Нормуҳаммад Хуррамов бошлиқ бадиий ҳаваскорларнинг чиқишларидан беҳад мамнун бўлишмоқда. Раъно Хўжамқулова, Дилфуза Поёнова, Марҳабо Раҳмонова, Ҳадича Самадова сингари етакчилар ҳафтада икки марта вилоятнинг турли районларига экскурсия уюштираётирлар. Яқинда улар Китоб, Шаҳрисабз, Самарқанд ва Яккабоғда бўлиб қайтишди.

Шуниси қувончлики, бу ерда янги ташкил этилган бичиш ва тикиш тўгаракларида ҳам намунали ишлар олиб борилмоқда. Бундай хайрли ишларни амалга оширишда Дилрабо Очилова, Гулчеҳра Файзуллаевалар фаоллик кўрсатяптилар. Район маданий оқартув бўлимининг «Гуллола» дастаси ҳаваскорлари бу ерда тез-тез бўлиб, томошалар кўрсатдилар.

У. МУҲАМЕДОВ.

Муҳаррир
Н. ЁҚУБОВ.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
(«Сельская правда»)
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими— 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими —32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими —32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими —32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 33-54-33. 32-56-36, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Безатиш бўлими—32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткичи— 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади.　1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.00　Буюртма № 5816.